

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, SPALIO – OCTOBER 21, 2009 • Vol. C Nr. 201

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-20-09

PERIODICALS

Prezidentės šimtadienis: išjudinti būtinausi sprendimai

„Kasdien teko prisiimti didesnę atsakomybę, nei numato Konstitucija“, – sakė prezidentė D. Grybauskaitė. **President.lt** nuotr.

Vilnius, spalio 20 d. (President.lt) – Sukako 100 dienų, kai Dalia Grybauskaitė eina Lietuvos Respublikos prezidentės pareigas. Apžvelgdama 100 dienų darbus, šia proga surengtoje spaudos konferencijoje prezidentė pabrėžė, kad pirmieji trys

mėnesiai buvo skirti būtiniams sprendimams išjudinti.

„Iššūkių buvo įvairūs – pradedant nuo į nelaisvę patekusių Lietuvos jūreivių išlaisvinimo, baigiant tragiškais įvykiais Kaune. Kasdien teko prisiimti didesnę atsakomybę,

nei numato Konstitucija, nes to išmanęs laukė Lietuvos piliečiai. Tai darysiu ir ateityje. O ateitis priklausys nuo mūsų visų susitelkimo ir supratimo, kaip reikia tvarkytis ir kad būtina visiems dalyvauti Lietuvos kūrime“, – spaudos konferencijoje kalbėjo prezidentė.

Vienu svarbiausių 100 dienų pasiekimu prezidentė įvardijo ekonomikos, pirmiausia – energetikos sektoriaus demonopolizavimo pradžią. Prezidentės pasirašytas Atominės energetikos įstatymas leido Vyriausybei panaikinti „Leo LT“ įmonę, išskaidyti energetikos sektorius monopoliją. Prezidentės siūlymu pakeista ir elektros kainų skaičiavimo metodika, leisianti kitamet sumažinti elektros kainas.

Šalies vadovės teigimu, sugriežtinus teisėjų atrankos ir vertinimo reikalavimus, pateikus Seimui Aukščiausiojo Teismo pirmininko kandidatūrą, pradėtas ir skaidresnės teismų sistemos kūrimas.

Nerimaujama dėl spaudos laisvės Europos Sąjungoje

Vilnius, spalio 20 d. (BNS) – Organizacijos „Reporteriai be sienų“ (Reporters sans frontiers) sudarytame sąrašė Lietuva pagal Spaudos laisvės indeksą 2009 m. užima 10-tą vietą, tai yra iki šiol tai aukščiausia mūsų šalies vieta šiame sąrašė.

Palyginus su praėjusių metų sąrašė, Lietuva šoko į viršų per kelias vietas – pernai pagal Spaudos laisvės indeksą ji dalijosi 16–19 vietomis.

Organizacija „Reporteriai be sienų“ yra sunerimusi dėl prastėjančios spaudos laisvės padėties kai kuriose Europos Sąjungos (ES) šalyse. Nerimą kelia tai, kad „tokiose demokratiškose valstybėse, kaip Prancūzija, Italija ar Slovakija“ padėtis blogėja.

Europai esą gresia pavojus netekti ilgamečio pavyzdinio vaidmens. Jungtinės Valstijos tuo tarpu, padėdant „prezidento Obama efektu“, vėl

pateko į geriausiųjų dvidešimtuką.

Kai kurias ES šalis jau lenkia demokratijos Afrikoje ar Lotynų Amerikoje, sakoma organizacijos ataskaitoje. To priežastis yra teisiniai tyrimai prieš žurnalistus, jų suėmimai ir kratos žiniasklaidos priemonėse. Vertinimą neigiamai paveikė ir aukštų politikų, pavyzdžiui, prezidento Nikolai Sarkozio kišimasis į kai kurių žiniasklaidos priemonių darbą.

Pirmąją vietą pasidalijo penkios Europos šalys: Danija, Suomija, Airija, Norvegija ir Švedija. JAV šiais metais iš 36 vietas pakilo į 20. Paskutinėje sąrašė vietoje yra Eritreja.

Organizacija „Reporteriai be sienų“, sudarydama vertinimo lentelę, atsižvelgė į tokius veiksnius kaip elgesys su žurnalistais, žodžio ir informacijos laisvės lygis, žiniasklaidos savininkų įtaka ir pan.

G. Steponavičius per plauką išsisuko nuo interpeliacijos

Gintarui Steponavičiui priekaištaujama dėl ydingos aukštojo mokslo pertvarkos.

Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Vilnius, spalio 20 d. (Balsas.lt) – Opozicijai, besivaržančiai, kas vaizdingiau nupasakos aukštojo mokslo pertvarkos žala, pritrūko vos vieno balso iki apkaltos švietimo ir mokslo ministrui Gintarui Steponavičiui – Seimas patvirtino redakcinės komisijos parengtą nutarimo projektą, kuriame pritariama ministro atsakymams į interpeliaciją.

Už iš įvairių frakcijų atstovų sudarytos komisijos išvadas balsavo 60 Seimo narių, prieš arba susilaikė – 59. Tokius balsavimo rezultatus Seimo salėje palydėjo šūksniai „gėda“.

Ministrui buvo priekaištaujama dėl studentų „pririšimo“ prie bankų per paskolų sistemą, aukštojo mokslo vertimo turtingųjų privilegija ir įtampis visuomenėje kurstymo. Interpeliacijos tekstą pasirašė 48 Seimo nariai, atstovaujantys Seimo Darbo partijos, Tvarkos ir teisingumo bei Socialdemokratų partijos frakcijoms.

Šalies vadovė Dalia Grybauskaitė, šiandien paklausta, kaip vertina interpeliaciją, sveikino G. Steponavičiaus tikslus.

„Tai pirmas ministras, kuris išdrįsta imtis radikalių pertvarkos. Ar ji optimali, klausimas nėra toks paprastas. Ar nėra padaryta klaidų – taip, yra padaryta klaidų. Bet iš jo girdžiu, kad jis sugeba įvardinti klaidas, sugeba jas taisyti, o tai yra labai gerai. Todėl manau, kad jis dar gali dirbti“, – sakė prezidentė.

Diskusijoje dalyvavusių opozicijos atstovų neįtikino ministro atsakymai. Politikai kaltino ministrą aukštojo mokslo sistemos griovimu, išvarant vaikus iš Lietuvos.

Gindamas ministrą Liberalų sąjūdžio frakcijos seniūnas Audrius Endzinas pastebėjo, kad daug metų buvo kalbėta apie švietimo pertvarką, bet nieko nedaryta.

Užsiminęs apie socialdemokrato Gedimino Kirkilo magistro diplomo istoriją, jis klausė, ar interpeliacija yra keršto akcija, nes ministras pradėjo tirti šitą reikalą. G. Steponavičius sakė, kad yra gavęs Studijų kokybės vertinimo centro atsakymą dėl G. Kirkilo studijų, kurį vertinant galima išvelgti pažeidimų.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Romuva – skautiška stovykla. „Skautų aidui“ – 85-eri (p. 2)
- Tikiu, kad mokslo reforma juda teisinga kryptimi (p. 3, 5)
- Savanorių darbai Lietuvoje (p. 4)
- Kad pačios bendruomenės suprastų tokių švenčių prasmę (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Mažoji Lietuva (p. 8, 11)
- Atsiminimai (106) (p. 9)
- Grafika iš labai arti (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.30 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Šiek tiek gaila, jog vis dar mažai dėmesio skiriama šių metų Nobelio literatūros premijos laimėtojai Rumunijos vokiečiai Herta Müller. Ji viena iš nedaugelio šių laikų autorių, kurie rašo apie praeitį, kuri rašyti ėmė tik todėl, kad jau neišmanė, kaip susitvarkyti su slogia aplinka, vienatve, patyčiomis, pavertusiomis būsimą Nobelio premijos laimėtoją liaudies priešė. Galbūt vakariečiams Müller kūryba ir yra sunkiai įkandama dėl jos romanų turinio tankumo ir ypač didelio autorės dėmesio herojų psichologijai bei aplinkai, kaip teigia vienas iš vokiečių vertėjų į anglų kalbą. Tačiau mums, žinantiesiems, o kai kuriems ir patyrusiems, ką reiškia gyventi anapus Geležinės uždangos, Müller kūrybos įvertinimas turėtų tapti dar vienu laimėjimu prieš represijas, tironiją, nužmoginimą.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00 JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Romuva – skautiška stovykla

s. fil. RŪTA BALTADUONYTĖ-
LEMON
Vyriausia skautininkė

Tai magiškas žemės plotas ant Lapių ežero kranto, netoli Huntsville, šiaurės Ontario provincijoje. Jis – Kanados lietuvių skautų nuosavybė ir brangenybė. Romuvos stovyklavietėje per ištisus 47 metus skautai ir skautės stato palapines, kuria laužus, iškylauja ir smagiai stovyklauja.

Romuva išaugino keletą skautiško lietuviško jaunimo kartų – šiomis dienomis stovyklauja tų pirmųjų stovyklautojų anūikai ir proanūikai. Jei suskaičiuotume, įdomu, koks būtų visų Romuvos auklėtinių skaičius? Gal kartais Jūs esate toks ar tokia?

Kokie yra Jūsų mieliausi skautų stovyklos prisiminimai? Iškylos, išvykos bei įžodžiai anapus ežero įlankos? Buvusios lėptįjūvės paliktas pjuvenų kalnas? Lietaus barškėjimas ant brezentinės palapinės stogo? Laužo kibirkščių linksmas skriejimas dangaus link? Ežero ūkanos paryčiai? Naro klaikus riksmas? Varlių aikščiojimas? O gal prisimenate saldžius šposus ir įdomius naktinius žaidimus? Turbūt sugrįžta prisiminimai apie seniai užmirštą draugą ar pamirštą draugę? O gal sukasi mintyse unikalūs Romuvos valgyklos pastatas, stovintis miške ant uolos kalno, svetingai sutinkantis visus?

Prisiminimuose Romuva lieka ta pati. Tyliai mūsų laukia. Valgyklos durys plačiai atvertos, lyg rankos sveikina skautus bei skaites, paukščiukus, sugrįžtančius namo. Nors šių dienų valgyklos pastatas visiškai pa-

našus į prisimintąjį, tikrovėje per peritų keletą metų pastatas buvo iš pagrindų suremontuotas.

Romuvos stovyklos valgykla.

Nuo Romuvos stovyklavietės nupirkimo 1962 metais sveikatos ministerijos ir valdžios reikalavimai pasidarė žymiai griežtesni. Nors Ontario provincijos sveikatos inspektorius kasmet atskaitą apie Romuvą teigiamai parašydavo, švelniai užsimindavo apie valgyklos pastato ir šaldomojo kambarėlio nesaugumą ir virtuvės nehygieniškumą. Kasmet valdžios ir inspektorius pageidavimai buvo Romuvos tarybos nedelsiant vykdomi, ir darbų buvo daug. Valgyklos pastato pagerinimo darbai per paskutinį laikotarpį apėmė uolos, ant kurios valgykla stovi, išsprogdinimą, žiemos šalčiais išvartytą grindų išardymą ir naują išbetonavimą, pastato izoliacijos ir stogo atnaujinimą. Taip pat buvo nupirkta ir įrengtas atsarginis generatorius. Visi minėti darbai buvo padaryti naudojant Romuva, Inc. lėšas. Nepaisant to, kad minėti remonto darbai buvo valgykloje padaryti, pasidarė kritiška sužlugusias valgyklos sienas ir supuvusias šaldymo kambarėlio sienas bei pamatus sutvarkyti.

Dėl tų numatytų milžiniškų darbų, Romuva, Inc. užsitraukė 200,000 dol. skolą, nes savų lėšų mažai beliko, o remonto projektas – didelis ir brangiai kainuosias. Visi remontai buvo šios vasaros pradžioje baigti, ir stovyklos vyko be jokios pertraukos. Tarp kitų darbų buvo atnaujinti pamatai, naujai įvesti drenažo vamzdžiai, atnaujintas elektros tinklas, pastatytos naujos sienos, virtuvėje naujai atstatyti higieniškos spintelės ir maisto paruošimo stalai. Nors remontai kainavo 240,000 dol. – daugiau, negu iš pradžių buvo apskaičiuota – suremontuota valgykla, virtuvė su šaldomu kambarėliu – ilgas metus be bėdų tarnaus.

Mes visi Romuvą taip mylime, nesvarbu, ar esame anų dienų ar šių dienų stovyklautojai. Dauguma mūsų negalime nė vienos vasaros praleisti be „Romuva Fix“! Romuva mums daug, daug gražių dienų yra davusi – net iki šios dienos tebeduoda, o atsilyginimo retai kada beprašo. Rėmėjų bei aukotojų nuoširdus dosnumas žymiai sumažino didžiulę skolą iki 75,000 dol. ir šią likusią skolą su Jūsų pagalba tikimės išmokėti.

Maloniai kviečiame Jus į Lietuvių skautų sąjungos žurnalo „SKAUTŲ AIDAS“ 85-ĄJĮ JUBILIEJŲ

Šventė įvyks
2009 m. lapkričio 14 d.
Pasaulio lietuvių centro
Lietuvių fondo salėje
14911 127th St.
Lemont, IL 60439

5 v. p. p. – kokteiliai
6 v. v. – programa
7 v. v. – vakarienė
8 v. v. – šokiai
(gros Artūras Blažukas)

Bilietų kaina: jaunimui (iki 18 m.) – 30 dol.

suaugusiems – 40 dol.

Bilietus prašome užsisakyti iki lapkričio 6 d. pas sesę

Ireną Žukauskienę:

tel.: 708/579-0529 arba

el. paštu:

IrenaZukas@att.net

Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyrius ruošia kalėdinių šiaudinukų gamtinimo kursų, kurie įvyks
š. m. lapkričio 15 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, konferencijų kambaryje.

Laukiame gausaus atsiliepimo į mūsų kvietimą. Apie dalyvavimą prašytume pranešti Jolandai tel. 630-257-2558.

Noriu su Romuvos vajumi padėti!

Pridedu \$ _____ auką:

grynais čekį rašyt ROMUVA, INC. vardu

KVITĄ ŠIUO ADRESU SIUSTI:

VARDAS, PAVARDĖ: _____

ADRESAS: _____

Noriu Romuvos vajų auką vėliau duoti. Prašyčiau man paskambinti:

VARDAS, PAVARDĖ: _____

TELEFONO NUMERIS: _____

Tariame nuoširdų skautišką AČIŪ!
Mes įvertiname Jūsų paramą ir Jūsų norą padėti auklėti skautišką lietuvišką jaunimą.

I Want to Help!

Please accept my gift of \$ _____

Cash Cheque made out to Romuva Inc.

Please contact me about a gift.

PLEASE SEND MY TAX RECEIPT TO:

NAME: _____

ADDRESS: _____

PHONE NO: _____

A big 'skautiškas AČIŪ' for your support!
Your donation will help support Lithuanian scouts.

Romuvos lėšų vajeus lapelis.

TIKIU, KAD MOKSLO REFORMA JUDA TEISINGA KRYPTIMI

Aukštojo mokslo reforma Lietuvoje kelia daug aistrų. Jos sumanytojai įsitikinę, kad reforma yra aukštojo mokslo sistemos gelbėjimas, leidžiantis veiksmingiausiai panaudoti santykinai nedideles lėšas, kurias valstybė sugeba skirti šiai sistemai ekonominio sunkmečio sąlygomis. Kritikai tvirtina, jog reforma yra netinkamas įsisenėjusių ligų gydymas. Esą ji tik dar labiau sujaukia aukštąjį mokslą, išsilavinimą bando paversti paprasčiausia preke, užtrenkia duris neturtingiems, bet gabiems jauniems žmonėms.

Abejonėmis ir klausimais pasidalijome su LR švietimo ir mokslo ministru **Gintaru Steponavičiumi**.

– Nuogaštavimų dėl to, ar deramai reformuojama aukštojo mokslo sistema, tikrai netruksta. Keliami įvairiausi klausimai, pvz., ar nenutiko taip, jog reformos sumanytojai neįvertino meno studijų specifikos ir joms pritaikė bendras taisykles ir pan.?

– Vykdamas aukštojo mokslo reformą, menų sritis buvo išskirta kaip specifinė. Čia daugiausia lėmė talentai ir gebėjimai, o ne abitūros egzaminų rezultatai. Tiesa, padidėjo lietuvių kalbos egzamino rezultato svoris. Motyvacija, kodėl ne vien gebėjimai lemia, – patirtis, jog ne visi menų srities absolventai tampa profesionaliais muzikantais ar menininkais, gyvenančiais vien iš savo meninių gebėjimų, nemaža dalis jų dirba pedagoginį darbą ir tikrai norime, kad universitetinį išsilavinimą turintis mokytojas tikrai gerai mokėtų taisyklingą lietuvių kalbą. (...)

Kitas dalykas – mes tikrai darome viską, kad gabiliausiems jauniems žmonėms, kurių prastesni abitūros egzaminų pažymiai, būtų sudaryta galimybė studijuoti. Šiomet dešimt žmonių kūrybinį egzaminą išlaikė puikiai, bet į valstybės finansuojamas vietas nepateko. Džiaugiuosi, kad pavyko atrasti svarbų sprendimą, ir jiems bus pasiūlytos specialios kūrybinės stipendijos, kurios padengs mokesčių už mokslą.

– Ar galima teigti, kad sistema, kai valstybės užsakymams aukštojo mokslo mokykloms teikiama per „studijų krepšelius“, pasiteisina?

– Sistemiškai vertinant, pasiteisina. Ekonominis sunkmetis verčia ieškoti būdų, kaip veiksmingiausiai panaudoti ribotus finansinius išteklius. Tačiau net jei sunkmečio nebūtų, jau seniai pribrendo būtinybė pertvarkyti aukštojo mokslo sistemą taip, kad mokesčių mokėtojų pinigai neištekėtų pro įvairias skylės, bet būtų pasiekti norimi tikslai.

Dabartinė sistema nėra tobula, bet esu tvirtai įsitikinęs, jog ji geresnė, nei iki šiol buvusi. Iki šiol būta labai daug ginčų dėl pinigų skyrimo aukštosios mokykloms. Valdininkai nusprendavo, kas ir kiek turi gauti pinigų, ir tai sukeldavo didžiulę kritikos bangą. Mes pasiūlėme objektivyvų lėšų paskirstymo kriterijų – studentų apsisprendimas. Aukštosios mokyklos savo ruožtu skatinamos pasitempti, kad galėtų varžytis dėl studentų. Tokioje mažoje valstybėje kaip Lietuva toks lėšų paskirstymo principas, mano įsitikinimu, optimaliausias. Tiesa, turime atsižvelgti, jog yra atvejų, „iškrentančių“ iš sistemos. (...) Galiau pasidžiaugti, kad statistika rodo, jog šiemet valstybės

finansavimą gavo jaunuoliai, turintys aukštesnius vidurkius nei pernai. Tai rodo, kad ribotus valstybės išteklius skiriame gabiliausiems ir motyvuotiems jauniems žmonėms.

– Ar dabar egzistuojantys saugikliai yra pakankami? Ar nebus taip, jog klestės ne būtiniausias valstybei, bet geriausiai išreklamuotos ir mažiausiai sąnaudų sunaudojančios studijos?

– Šiomet daugiausia jaunų žmonių rinkosi socialinius mokslus. Jie yra ir bus populiarnesni už kitus dėl įvairių priežasčių. Juos santykinai lengviau mokytis nei technines disciplinas. Taip pat yra populiarios politiko, teisininko, vadybininko ar panašios specialybės, jos visuomenėje suvokiamos kaip prestižinės. Tačiau, palyginti su ankstesniais metais, išlaikėme panašias proporcijas, pagal studijų sritis ir į socialinius mokslus nebuvo priimta studentų daugiau. Turiu galvoje valstybės finansuojamas vietas. Aukštosios mokyklos turi teisę organizuoti mokamas studijas savo nuožiūra. Kitas dalykas – neturėtume baimintis dėl socialinių mokslų ar humanitarinių išsilavinimą turinčių žmonių pertekliaus. (...)

– Nuogaštavima ir dėl to, jog Lietuva – vienintelė ES narė, kurioje nėra Policijos akademijos.

– Iš tiesų, Policijos akademijos evoliucija į vieną didžiausių Lietuvos universitetų – stulbinama. Deja, policininkų rengimas jame tapo periferiniu dalyku. Tai problema, kuri neatsirado šiemet. Priešingai, mes pradėjome aktyviai ieškoti išeičių. Pavyzdžiui, suteikėme papildomų balų tiems jaunuoliams, kurie stojo į policijos specialybę Mykolo Romerio universiteto organizuojamose koleginiuose studijose. Taip pat galvojame apie tikslines policininkų rengimo programas, sudarant specialias sutartis su aukštosiomis mokyklomis. Viešojo saugumo specialistų skaičių nuspėti lengviau nei kitose srityse.

– Dėl studijų kokybės – suprantu, kad pagrindinė viltis yra ta, kai studentas turės mokėti už mokslą, jis atsakingiau rinksis studijas, o kai universitetai priklausys nuo studentų pasirinkimo, jie labiau rūpinsis teikti kokybiškesnį išsilavinimą. Tačiau ar kokybė ir patrauklumas būtinai reiškia tą patį, ar neprasidės įvaizdžių karai tarp aukštųjų mokyklų?

– Matant pastarųjų metų ydas ir jau vykusias reklamines kovas tarp aukštųjų mokyklų, toks klausimas natūralus. Tačiau nenuvertinkime jauno žmogaus. Tikrai tikiu, kad jaunuoliui nėra tas pat, ką ir kaip studijuoti. Beje, ir šiemet gavome patvirtinimą, kad reaguojama ne vien į blizgučius. Lietuva nedidelė valstybė, ir čia nesunku surinkti informaciją, kuo skiriasi tos pačios srities studijos skirtinguose universitetuose. Skelbiami ir aukštųjų mokyklų įvertinimai, kurie padeda pasirinkti. Tikrai matau, kad domėjimasis, informacijos ieškojimas yra gerokai išaugęs, ir reklaminiais vaizdeliais taip lengvai nieko nesuviliosi.

Kitas svarbus dalykas – šiemet valstybė dvigubai daugiau remia studijas aukštosiose mokyklose. Didžioji „studijų krepšelio“ dalis skiriama dėstytojų atlyginimams. Aukštosios mokyklos, kurios tvarkosi sėkmingai, tai leidžia didinti **Nukelta į 5 psl.**

KESTUTIS GIRNIUS

100 Grybauskaitės dienų: yra kuo džiaugtis

Pilkame Lietuvos politikos peizaže prezidentė Dalia Grybauskaitė yra reta prošvaistė – politikė, kuri kompetentingai atlieka savo pareigas ir išlaiko žmonių pasitikėjimą. Per pirmąjį savo prezidentavimo šimtadienį ji elgėsi santūriai ir vengė radikalių žingsnių, bet parodė, kad valstybė turi vadovę, su kuria reikia skaitytis ir kuri gerai jaučia krašto pulsą bei gyventojų lūkesčius.

Niekas neabejojo, kad prezidentė buvo kompetentinga technokratė, ryžtinga administratorė. Tačiau kilo klausimų dėl jos politinės brandos, gebėjimų rasti bendrą kalbą su Seimu, Vyriausybe ir tauta. Nebuvo aišku, ar ji pajėgs atsispirti vilionėms trenkti kumščiu į stalą ir įvesti „tvarką“. Per rinkimų kampaniją ji kalbėjo gana kategoriškai. Vyriausybės, kurios kreipiasi į tarptautines organizacijas dėl finansinės paramos, esą „demonstruoja politinę impotenciją“. Ji pasakė, kad nepakęs valdininkų „gumos tampymo“, ir reikalavo, kad jau pirmąją prezidentavimo dieną ant jos stalo būtų Energetikos ministerijos parengtas konkretus „Leo LT“ likvidavimo planas. Nerimą kėlė pareiškimai dėl galimybės šalį valdyti dekretais.

Prezidentė tuojau parodė, kad ji smulkiai nenurodinės Vyriausybei, ką ji turinti daryti. Ji beveik nekeitė Vyriausybės sudėties, tik vienas ministras buvo priverstas atsisakyti savo portfelio. Platesnės apimties kabineto valymas būtų pakėlęs jos įvertinimą, bet ir padidinęs įtampą su Vyriausybe, su kuria ji turi dirbti. Ji pasirinko bendradarbiavimą, taip parodydama, kad neketina peržengti savo kompetencijos ribų. D. Grybauskaitė panašų nuosaikumą rodė ir santykiuose su Seimu, pirmosiomis dienomis vetuodama tik du įstatymus. Ji neskubėjo pasiūlyti savo kandidato į Aukščiausiojo Teismo pirmininkus, kaip ir neskubėjo atleisti susikompromitavusio Valstybės saugumo departamento direktoriaus Povilo Malakausko. Šis atsargumas ją puošia. Ji dar telkia komandą, susipažįsta su problemomis, nes supranta, kad lengviau nepagadinti reikalų, negu pagadinus taisyti.

Užsienio politikoje įvyko didesni pokyčiai, nors nebūta milžiniškų gestų. Žengti pirmieji žingsniai stengiantis pataisyti pašlijusius santykius su Rusija. Superpatriotai gal išvelgia vertybių atsisakymo ir Lietuvos interesų išdavimo požymių, bet gerų santykių su visais kaimynais išlaikymas buvo kertinis užsienio politikos principas iki kokių 2004 metų. Kontroversijas sukėlė prezidentės nutarimas susitikti su Lietuvoje viešėjusiu Baltarusijos vadovu Aleksandr Lukašenka. Tačiau susitikimas buvo suderintas su Europos Sąjunga (ES), kuri siekia glaudesnio dialogo su Baltarusija. Ji parodė ES, kad Lietuva gali imtis teigiamų žingsnių, o ne tik reikšti nepasitenkinimą ar grasinti veto. Lietuva viena nepaveiks nei Rusijos, nei Baltarusijos. Ji tik sau kenkia, kai negeba derinti savo politikos su partneriais, net Estija ir Latvija.

Ne mažiau svarbus jos nutarimas neskirti buvusio prezidento Valdo Adamkaus patarėjo Valterio Baliukonio ambasadoriumi Ispanijoje. V. Baliukonio ambasadorystė buvo taupoma beveik metus, nors ne tik prezidentė abejojo jo kompetencija. Nutarimu vetuoti Užsienio reikalų ministerijos (URM) numylėtinio paskyrimą D. Grybauskaitė parodė, kad ji nebus URM tarnaitė, pasyviai tvirtinanti ministerijos siūlymus. Pastaraisiais metais URM valdininkai darė sprendimus, kurie priklauso politikams. To nebebus, ir Lietuvai bus geriau.

Kitose srityse nebuvo žemę drebinančių nutarimų. Bet ir mažais žingsniais galima toli nukeliauti. D. Grybauskaitė suprato, kad ūkio nuosmukio ir visuotinio diržų veržimosi aplinkybėmis visi turi prisidėti, ir kad taupant pradedama nuo savųjų, o ne svetimųjų. Ji sumažino kanceliarijos tarnautojų skaičių, įtikino savo politinio pasitikėjimo darbuotojus grąžinti jau išmokėtas išeitines išmokas, politiniams patarėjams neskyrė tarnybinio transporto.

Būta kitų simbolinių žingsnių. Prezidentė sugėdijo Lietuvos banko vadovą Reinoldijų Šarkiną ir įtikino jį pritarti jo stambaus atlyginimo mažinimui. Ji paprašė Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininką Virgilijų Poderį pasitraukti iš „Leo LT“ stebėtojų tarybos pirmininko posto dėl akivaizdaus interesų konflikto – žmogus negali nustatinti kainų savo bendrovei. Lietuvoje tiek susitaikyta su interesų konfliktais ir piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi, kad dažnai jie net nepastebimi, ir juos nereaguojama. D. Grybauskaitė pastebėjo ir reagojo.

Ne visus tenkina santykinis prezidentės nuosaikumumas. Vieni norėtų, kad prezidentė labiau nesutartų su Vyriausybe, kiti pasiilgsta griežtesnių priemonių prieš įvairius „blogiukus“, oligarchus ir monopolistus. Bet keistai skamba priekaištai, kad prezidentė nevykdo pažado kovoti su oligarchais, kai į oligarchų gretas įtraukiami savo privilegijas ginantys gobšūs politikai. Kalbėdama apie oligarchus, prezidentė tikrai neturėjo omenyje Astos Baukutės ar Gedimino Navaičio.

Motinystės išmokos mažinimo vetavimas, užuominos, kad nereikėtų didinti „Sodros“ įmokų gal ir atsiduoda populizmu. Bet Vyriausybei nutarus didesnę biudžeto balansavimo naštos dalį suversti **Nukelta į 9 psl.**

Savanorių darbai Lietuvoje

Šiais metais keturios merginos praleido savo atostogas dirbdamos savanorėmis organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ remiamuose centruose Lietuvoje. Vaiva Lagūnavičiūtė buvo apsistojusi pas savo gimines Vilniuje, todėl dirbo „Vilties angelo“ dienos centre, Vilniuje. Vija Lietuvninkaitė, Andrėja Siliūnaitė ir Emilija Pranckevičiūtė jau iš anksto buvo apsisprendusios vykti į tolimą Lietuvos kampelį Žemaitijoje – Žemaičių Kalvariją, nes visos trys jau buvo dirbusios Vilniuje.

Mūsų savanorėms pateikiau kelletą klausimų.

– Kaip jautėtės atvykusios į Lietuvą, juk tai nebuvo jūsų pirmas kartas Lietuvoje?

Andrėja Siliūnaitė: Nežinojau, ko tikėtis, nors žinojau, kad gyvensiu mažame bažnytkaimyje, pirmą kartą girdėsiu žemaičių kalbą, dirbsiu su nuskriaustais kaimo vaikais aštuoniolika dienų iš eilės.

Emilija Pranckevičiūtė: Žinojau, kad šį kartą Lietuvoje nebūsiu turistė, bet tikrai gyvensiu ir dirbsiu Lietuvoje.

Vija Lietuvninkaitė: Čia buvo mano antras kartas Lietuvoje. Anksčiau lankiausi Indonezijoje ir Prancūzijoje, bet Lietuvoje jaučiausi labai jaukiai, nes galėjau susikalbėti lietuviškai ir bendrauti su lietuviais.

Vaiva Lagūnavičiūtė: Atvykau į Lietuvą šokti Tūkstantmečio šventėje ir dirbti su beglobiais vaikais. Jaučiausi, kad aš reikalinga Lietuvai, o Lietuva reikalinga man.

– **Ar jautėtės kuo nors pranašesnės, būdamas Lietuvoje, už savo drauges, kurios keliauja į svetimus kraštus?** Vaiva atsakė, kad ji jautėsi esanti pranašesnė, nes Lietuvoje ji nesijautė turistė, žinojo krašto kalbą, papročius ir istoriją.

– **Ar nenusigandote atvykusios į tolimą bažnytkaimį, Žemaičių Kalvariją?**

„Aš buvau truputį išsigandusi, nes nežinojau ko tikėtis, – sakė Emilija. – Pamačiau, kad miestelis buvo gražus ir žmonės malonūs“.

„Aš niekada nebuvo gyvenusi Lietuvos kaime“, – sakė Andrėja. – Ši buvo mūsų pirmoji tokia patirtis. Turėjome pasitikėti mūsų gerais šeiminkais.“

– **Kas buvo sunkiausia, gyvenant Žemaičių Kalvarijoje?**

Emilija: Didžiausias sunkumas buvo matyti žmones taip vargingai gyvenančius. Nebuvo pripratusi matyti apgriuvusių namų ir girtų vyrų gatvėje. Taip pat mums nebuvo

Savanorės išmokė vaikus nusipinti „draugystės apyrankes“, kurios buvo labai populiarios.

Nuotr. iš Vijos Lietuvninkaitės asmeninio albumo.

Vija Lietuvninkaitė (viduryje) ir Emilija Pranckevičiūtė (antra iš dešinės) su „Vilties vėrinėliai“ dienos centro vaikais.

lengva pačioms gamintis maistą, kai grįždavome po dienos darbo su vaikais.

Andrėja: Mano didžiausias sunkumas buvo, kai vaikai mumis nepasitikėjo, keikėsi. Dėl to teko kalbėtis su centro direktore.

Vija: Jiems buvo įdomu, kaip mes į tai reaguosime. Kai pamatė, kad netoleravome keiksmų, pradėjo daug gražiau su mumis elgtis, vėliau labai gražiai susidraugavome.

– **Kiek laiko užtruks, kol vaikai pradėjo jums pasitikėti, su jumis draugauti?**

„Užtruks keletą dienų, kol vaikai pradėjo mumis pasitikėti“, – sakė Vija.

„Pradėjome su smagiais žaidimais, per kuriuos galėjome geriau susipažinti. Po kelių dienų jie suprato, kad esame geros, juos mylime ir norime jiems padėti“, – tęsė Andrėja.

– **Ko, jūsų nuomone, šiems vaikams daugiausiai trūksta?**

Į šį klausimą visos mergaitės atsakė, kad jiems daugiausiai trūksta meilės ir normalios šeimos dėmesio. „Iš jų negalima tikėtis tokio pačio elgesio, kaip iš vaikų, užaugusių su mylinčiais ir juos prižiūrinčiais tėvais, – pridūrė Vija Lietuvninkaitė. – Kai jiems rodai meilę ir pagarbą, jie vėliau tau tuo pačiu atsilygins.“

– **Ko išmokote dirbdamos su „Vilties vėrinėliais“ Žemaičių Kalvarijoje?**

„Kiekvienas vaikas, nesvarbu, kiek jis keikiasi ar mušasi, nori dėmesio ir meilės. Kai jie yra mylimi, jie nėra toki pikti“, – sakė Andrėja. – Todėl yra mano ir visų žmonių pareiga mylėti kiekvieną pasaulio vaiką“, – tęsė ji.

„Aš išmokau, kaip reikia dirbti su skirtingais vaikais, ir kiek dėmesio reikia kiekvienam vaikui. Taip pat išmokau, kad reikia juos mylėti, nes dauguma negauna meilės savo namuose“, – sakė Emilija.

„Išmokau, kaip reikia būti labai kantriai ir mylėti visus vaikus. Išmokau, kad kiekvienas vaikas turi savo skaudžią istoriją, kurią kartais bando net slėpti. Jie kartais atrodo

kaip visai normalūs, nors jie yra labai pažeisti“, – dėstė Vija.

– **Ką patartumėte jaunimui, vykstančiam į Lietuvą?**

„Aš patariu, jei nesuprantate, kas yra vargas ir praradimas, geriau nevažiuoti dirbti su beglobiais vaikais“, – mąstė Vaiva, dirbusi „Vilties angelo“ dienos centre Vilniuje, nors kitų trijų mergaičių atsakymai į šį klausimą buvo kitokie.

„Jaunimui, vykstančiam į Lietuvą, patariu savanoriauti Žemaičių Kalvarijoje arba kur kitur, kur nesate anksčiau buvę. Geriau įvertinsite savo patirtį, kai išmoksitė gyventi kitose aplinkose su kitokiais žmonėmis“, – sakė Vija.

„Žemaičių Kalvarijoje daug ko išmokome. Vaikai yra labai malonūs, draugiški ir mieli. Aš apie juos pagalvoju kiekvieną dieną ir negaliu sustoti šypsotis“, – teigė Emilija.

„Savanorių paskirtis yra atiduoti dalį savo gyvenimo tiems vaikams ir juos visus mylėti, net ir tuos, kurie kartais negražiai elgiasi“, – įsitikinusi Andrėja.

– **Vaiva, tu gyvenai ir dirbai Vilniuje, „Vilties angelo“ dienos**

centre, ar nebuvo neįdomu pasilikti ir dirbti vienai, be draugės?

– Aš iš tikrųjų nesijaučiau viena. Jaučiausi, lyg būčiau apsupta savo broliukų ir sesučių. Aš neturiu nei brolio, nei sesers, tai dirbti su šiais vaikais man buvo neišpasakytai malonu.

– **Ar tau reikėjo naudotis viešu transportu ir ar nebuvo sunku susigaudyti?**

– Pirmas kelias dienas buvo gana sudėtinga, nes reikėjo tris kartus persėsti į skirtingus troleibusus, bet pasikui jau puikiai susigaudžiau.

– **Ko, tavo nuomone, tiems vaikams daugiausiai trūksta?**

– Tiems vaikams daug ko trūksta, ko čia Amerikoje vaikai turi. Daugiausiai jiems trūksta tėvų meilės, namų šilumos ir daug materialinių dalykų.

Visos keturios savanorės grįžo namo labai patenkintos savo darbu ir neįkainojama patirtimi Lietuvoje. Jos svajoja ir vėl kada nors grįžti ir padirbėti su beglobiais vaikais Lietuvoje.

Kalbėjosi
Aldona Kamantienė

Atsiliepimai iš Žemaičių Kalvarijos

Įkvėpta mūsų viešnių iš Čikagos, turėjusi tiek realios pagalbos ir pamacių, jog ir jauni žmonės, jei tinkamai pasiruošę, gali daug padėti, nuo spalio kviečiu grupę vyresnių klasių moksleivių į savanorių apmokymus, pati organizuosiu grupę, apmokysiu, paruošiu ir, tikiu, turėsiu šiek tiek pagalbos. Tik to laiko, regis, vis mažai...

Prisimename gražų laiką, kai pas mus lankėsi Andrytė, Emilija ir Vija. Gaila, kad ne visi Centro vaikai galėjo su jomis pabendrauti, bet tie, kuriems teko, iki šiol dalijasi šiltais įspūdžiais apie tą nuostabią bendrystę. Žinoma, tie, kurie nedalyvavo tuo laiku užsiėmimuose, šiek tiek pavyduliauja, bet guodžiasi, gal merginos dar mus aplankys. Vaikai siunčia šilčiausius linkėjimus savo mieloms vadovytėms.

Dabar, kai nusistovėjo ritmas

centre, ruošiasi rašyti joms laiškus. Išties, jų apsilankymas ir pagalba man tuo metu buvo labai vertinga. Dėkoju ir merginoms, ir jų artimiesiems, kurie sudarė sąlygas joms atvykti.

Tas laikas labai buvo užimtas, o jos tokios savarankiškos, taip pasiruošusios, tiek visko vaikams įdomaus turinčios parodyti, pasidalinti... O svarbiausia – akyse atsispindinti nuoširdi jų širdelių meilė vaikams. Tai pagrindinė sąlyga. Ir vaikai tai jautė. Todėl ir ašarojo išsiskiriant, prisirišo prie savo vadovyčių, susidraugavo. Džiugu, kad ir merginoms liko šilti įspūdžiai, norėjosi, jog toji patirtis būtų joms vertinga. Tikiu, jog taip ir yra.

„Vilties vėrinėlių“ centro
programos vadovė, psichologė
Jolanta Virbickienė

Kad pačios bendruomenės suprastų tokių švenčių prasmę

Šį savaitgalį Čikagoje bus minimas evangelizacijos ir Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetis. Apie šią šventę „Drauge“ skelbėme jau ne kartą. Turbūt ne vienam kyla klausimas, kaip ir kodėl kilo sumanymas šias svarbias mums visiems datas paminėti ir Illinois valstijos šiauriniame krašte, kur yra įsikūrusi nedidelė, bet veikli Lietuvių Bendruomenė. Kartu bus paminėta ir Gedimino lituanistinės mokyklos 7-erių metų sukaktis. Apie būsimą šventę paprašėme pasidalinti mintimis kunigą **Gediminą Jankūną**, padedantį Waukegan apylinkės žmonėms pasiruošti šventei. Jis šiuo metu rašo teologijos daktarato darbą, o savaitgaliais padeda Lemonto, Marquette Park ir Riverside bažnyčiose.

– Kokią reikšmę šiai šventei skiria patys šventės rengėjai? Kaip vyksta pasiruošimas?

– Visa Waukegan-Lake County Lietuvių Bendruomenė ir Gedimino lituanistinė mokykla, įsikūrusi Mundelein miestelyje, labai džiaugiasi, kad sulauks garbingo svečio – Kauno arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus, SJ. Nors ir mokykla, ir Bendruomenė jau yra minėjusi Lietuvos vardo tūkstantmetį kituose renginiuose, šį kartą svarbiau bus paminėti Evangelijos žinios paskelbimo jubiliejų, ypač šv. Mišiomis Mundelein seminarijos pagrindinėje koplyčioje. Kai buvo sužinota, kad arkivyskupas lankysis ir pas mus, mokykla ir bendruomenės valdyba pasikvietė ir mane jiems pagelbėti. Taip sutapo, kad aš šiuo metu mokausi Mundelein seminarijoje, kur visi bendrai nusprendėme, jog seminarija būtų tinkamiausia vieta šiam renginiui. Seminarijos vadovybė labai maloniai mus įsileido ir visokeriopa padeda, kad mums kuo geriau pasisektų. Iš mokyklos ir valdybos narių buvo sudarytas organizacinis komitetas, kuris jau prieš mėnesį pradėjo labai įtemptai dirbti ir, mano nuomone, labai sėkmingai ruošiasi šventei.

– Kartu bus paminėta ir Gedimino lituanistinės mokyklos 7-

Gedimino lit. mokyklos vaikai su dideliu užsidegimu ruošiasi savo mokyklėlės septynerių metų gimtadieniui. Mokyklos mokiniai š. m. Vasario 16-osios minėjimo, surengto JAV LB Waukegan-Lake County apylinkės, metu.

Sandros Šcedrinos nuotr.

erių metų sukaktis. Gražu, kad prie tikėjimo ir istorijos liudijimo prisideda ir mūsų bendruomenės jaunimas. Kaip jiems tai sekasi daryti?

– Aš Gedimino lituanistinėje mokykloje pradėjau dirbti tik nuo šių metų rugsėjo, todėl dabar tik geriau susipažįstu su jos mokytojais, mokinukais ir jų tėveliais. Pirmi įspūdžiai labai geri, nes šiais materializmo ir individualizmo laikais gražu matyti būrelį pasiaukojančių žmonių, kurie negailėdami nei laiko, nei energijos stengiasi išsaugoti ir perduoti lietuviškas vertybes jaunajai kartai. Žinoma, septyneri metai nėra daug, bet religinėje krikščioniškoje literatūroje skaičius septyni turi pilnatvės skaičiaus reikšmę, iš čia septyni sakramentai, per kuriuos pasiekiamas išganymas. Savu ruožtu sveikinu mokyklą su jos gimtadieniu ir linkiu jos mokytojams, mokinukams, jų tėveliams ir visiems, kurie prisideda prie jos gyvavimo, ypač Bendruomenei, Dievo palaimos ir kunigaikščio Gedimino išminties bei garbės. Kiek man sakė mokyklos direktorė Violeta Rutkauskienė, vaikai su dideliu užsidegimu ruošiasi šventei, mokosi gie-

doti, ruošia programėlę, pamokėlių metu geriau susipažįsta su šios šventės priešistorė.

– Numatoma surengti krikščioniškos bendrystės vakarą. Koks šio vakaro tikslas?

– Mano nuomone, toks vakaras labia gražus ir reikalingas. Ir Lietuva, ir tai, kad ji yra krikščioniška šalis, mus visus jungia, nesvarbu, kuriam pasaulio krašte lietuviai gyventų ir kokį krikščionišką tikėjimą – katalikų, protestantų, ar rytų ortodoksų – išpažintų. Juk minime Evangelijos paskelbimo tūkstantmetį Lietuvai sukaktį, bet taipogi gerai žinome, kad ir katalikai, ir protestantai istorijos bėgyje nemažai prisidėjo, kad Lietuva žinotų Evangeliją ir pagal ją gyvenama taptų krikščionišku kraštu.

– Šventėje dalyvaus Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ ir daug kitų garbingų svečių. Ar susitikimų metu bus kalbama apie Čikagos apylinkėse esančių lietuvių parapijų dabartį ir ateitį?

– Kiek man žinoma, tai ne darbinis vizitas, kurios metu būtų sprendžiamos kokios konkrečios problemos ar gvildinami klausimai. Arkivyskupas S. Tamkevičius atvyksta dalyvauti ir dalintis Tūkstantmečio šventimu drauge su mumis, šiuo metu esančiais toli nuo Lietuvos. Aišku, kad pokalbiuose ir susitikimuose nebus išvengta pokalbių ir apie lietuviškų parapijų dabartinę padėtį, bet turime atsimiti, kad Čikagos arkivyskupija yra ne arkivyskupo S. Tamkevičiaus, o mūsų kardinolo Francis

George atsakomybėje. Arkivyskupas S. Tamkevičius jau ne pirmus metus labai geranoriškai bendrauja su kardinolu F. George ir tikiu, kad jie abu nori ir siekia lietuviams to, kas geriausia ir kas yra įmanoma esant šiandieninėms galimybėms. Kartais tarp pasauliečių lietuvių tikinčiųjų susidaro nuomonė, kad parapijų ir jas aptarnaujančių kunigų klausimas yra kaip koks šachmatų žaidimas, kur vyskupai turi tik pastumdyti figūreles. Tačiau užtikrinu jus, kad viskas yra daug sudėtingiau ir tik belieka melsti ir sau, ir vyskupams Šventosios Dvasios vedimo bei išminties atsiliepiant ir vykdant Dievo valią.

– Galbūt yra planų tokią šventę surengti ir kitose Lietuvių Bendruomenėse?

– Kiek žinau, kai buvo minimas Šiluvos 400 metų jubiliejus, arkivyskupas S. Tamkevičius lankėsi ir kitose išeivijos bendruomenėse. Svarbiausia, kad pačios bendruomenės suprastų tokių švenčių prasmę ir reikšmę, nes žmogiškame gyvenime turime ne tik mokėti gerai ir sąžiningai dirbti, bet ir nuoširdžiai švęsti, kad širdis mokėtų vertinti ir dėkoti už visa gera, ką patiriame ir pasiekiamo savo darbuose ir gyvenimuose.

Dar kartą noriu pakviesti visus į pagrindinį iškilmių šventimą Čikagos Švento Vardo katedroje spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. p. p. ir Mundelein seminarijoje, pagrindinėje koplyčioje, spalio 24 d., šeštadienį, 12 val. p. p.

Kalbino Loreta Timukienė

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

AR NEUŽMIRŠOME?

Kiekviena save gerbianti tauta mena visus svarbius ir ne tokius svarbius įvykius, susijusius su jų tauta. Tai ugdo meilę tautai. O mes? Nežinau, kada garsiai minėjome, skelbėme pasauliui apie žiaurią mūsų sostinės okupaciją, lietuvių žudynes ir persekiojimus Vilniuje ir jo krašte, bet tikrai žinau, kad kai kurie mūsų atstovai aplanko Pilsudskio kapą jį pagerbti.

Nežinau, ar kada nors minėjome lenkų ultimatumą Lietuvai 1938 metais, rusų spaudimą įsileisti gausią rusų kariuomenę „Lietuvos saugumui“ 1939 metais, ar kasmet minime Stalino ultimatumą Lietuvai 1940 metais? Ar tinkamai minime Birželio 22-ąją, 1941 m. karo pradžią, davusią progą lietuviams grįžti iš miškų, atsigausti nuo tremties siaubo?

Karas buvo žiaurus ir negailestingas, kaip ir visi karai, bet 1944

metų rudenį karas artėjo prie galo. Iš rytų Lietuvos susispietę bėgliai Žemaitijoje laukė gal kažkokio naujo ginklo vokiečių rankose atmušti rusus, o gal stebuklo, kuris išgelbėtų Lietuvą nuo antros žiaurios okupacijos. Spalio 4 d. prasidėjo raudonųjų antpuolis prie Sedos. Lietuvių savanorių būriai gynė Lietuvą nesėkmingai iki 7-osios. Žuvo daugiau nei šimtas jaunų didvyrių, jie palaidoti Sedos kapinėse. Ar aplankė juos vadai šiais metais, pernai? Mes, paprasti lietuviai, mylintys savo Lietuvą, gerbiame kiekvieną žuvusį ar sužeistą ginant Lietuvą, o mūsų išrinktiems vadams, ar tai nesvarbu?

Šiais metais spalio 4-7 dienomis suėjo 65 metai nuo tos garbingos ir skaudžios dienos prie Sedos. Ar neužmiršome?

Algis Virvytis
Boston, MA

TIKIU, KAD MOKSLO REFORMA...

Atkelta iš 3 psl. dėstytojų algas, pritraukti geriausių specialistų. Dar svarbus dalykas yra studijų programų akreditavimas ir peržiūra. Tai labai svarbi valstybės prievolė. Sistemos auditavimas vyksta nuolat ir stengsimės pasitelkti užsienio žinovų, idant išvengtume „vidinių karų“.

– Visgi kiek nuvylė žinia, kad paskolos studentams litais bus teikiamos su vienuolikos nušimčių palūkanomis. Dar garsiau nuskambėjo kritika, kad reforma nukreipta į bankus, o ne į studentus.

– Tai spekuliacija, ir tiek. Krizės kontekste bankų atžvilgiu lekia daugybė kaltinimų. Tačiau mes kalbame apie dešimtmečius svarstytus, bet neįgyvendintus reformų projektus

švietimo sistemoje. Sutinku, kad finansinė aplinka nėra palanki, tačiau esminis dalykas – mes žengiamo teisinga kryptimi. Palūkanų dydžiai, kurie nusistovėję rinkoje, nėra valstybės reguliavimo dalykas. Finansų ministerija, atrinkdama bankus, sugėbėjo pasiekti geriausias sąlygas dabartinėje situacijoje. Jei nebūtų valstybės užtikrinimo, už studijas visą kainą mokantiems studentams tektų mokėti rinkos pasiūlytą palūkanų dydį, kuris būtų tikrai didesnis.

Sutrumpinta

Kalbino Andrius Navickas
Bernardinai.lt

G. Steponavičius spalio 20 d. vieno balso persvara išlaikė opozicijos iškeltą interpeliacijos egzaminą ir pasiliko toliau eiti savo pareigas.

Redakcija

Lietuva aktyviai bendradarbiaus su Europos Taryba

Europos Tarybos žmogaus teisių komisaras Thomas Hammarberg.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Vilnius, spalio 20 d. (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitikime su Europos Tarybos (ET) žmo-

gaus teisių komisaru Thomas Hammarberg patikino, kad Lietuva yra pasiryžusi aktyviai bendradarbiauti su ET ieškant atsakymo dėl galimo JAV terorizmu įtariamų asmenų su laikymo centro egzistavimo Lietuvoje.

Pasak valstybės vadovės, siekiant apsaugoti Lietuvos vardą būtina kuo greičiau atlikti tyrimą ir rasti atsakymus.

Prezidentė D. Grybauskaitė taip pat supažindino ET Žmogaus teisių komisarą su jos sudarytos darbo grupės parengtomis ir Seime įregistruotomis Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo pataisomis, kuriomis siekiama apsaugoti nepilnamečius nuo neigiamo informacijos poveikio, nepažeidžiant saviraiškos ir žodžio laisvės.

Žmogaus teisių komisaras T. Hammarberg pritarė D. Grybauskaitės iniciatyvai ir palankiai atsiliepė apie Seime pradedamas diskusijas.

Prašoma remti Skaitymo programą

Vilnius, spalio 20 d. (ELTA) – Liberalų sąjūdžio frakcijos seniūno pavaduotoja Dalia Teišerskytė kreipėsi į premjerą Andrių Kubilių ir finansų ministrę Ingridą Šimonytę, prašydama nemažinti finansavimo Skaitymo skatinimo programai vykdyti. 2007 m. pradėta aktyviai įgyvendinti programa numatyta ketveriems metams, 2008-ieji buvo paskelbti Skaitymo metais.

„Darbai tik įpusėjo, kai kurios programos dalys yra tikrai svarbios skaitytojams, tėvams, kuriems rūpi, ką jie skaito ir ką skaito jų vaikai. Su

dideliu pasisekimu vyksta seminariai pedagogams, ikimokyklinių vaikų ugdymo įstaigų specialistams, bibliotekininkams”, – sako parlamentarė.

Pasak D. Teišerskytės, šiemet svarbiausia seminarų tema „Skaitymas šeimoje” ir „Gera literatūra. Ataskime iš naujo”. Išleista knyga-vadovas „Skaitykime savo vaikams”, skirta tėvams, auginantems vaikus iki 6 metų. Šis vadovas platinamas per civilinės metrikacijos skyrius, kad kartu su vaiko gimimo pirmuoju dokumentu šeima gautų dovanų ir šį leidinį. Vyksta ir daug kitų renginių.

Frankfurte pristatyta skaitmeninė biblioteka

Vilnius, spalio 18 d. (AFP/BNS) – Europos Sąjunga (ES) didžiausioje pasaulio knygų mugėje pristatė „EU Bookshop” skaitmeninę biblioteką, kurioje nemokamai galima naudotis daugiau kaip 50 metų dokumentais maždaug 50-čia kalbų.

Asmenys, bendrovės ir bibliotekos nuo Šiaurės Švedijos iki Bulgarijos kalnų, taip pat – bet kas nuo Australijos iki Zambijos, gali atsisiųsdinti dokumentus nuo 1952 m., kai šešios valstybės įkūrė tai, kas dabar yra virtę 27 narių ES.

„Su skaitmenine biblioteka turime visišką skaidrumą dėl ES įstatymų leidybos ir kultūrinių straipsnių”, – Frankfurto knygų mugėje sakė daugiakalbystės komisaras Leonard Orban.

Šis projektas taip pat sustiprina „Europos Sąjungos išsipareigojimą saugoti ir remti Sąjungos istoriją su jos kalbine įvairove”, pridūrė jis.

Seniausias bibliotekos dokumentas yra Jean Monnet kalba steigiant Europos anglių ir plieno bendrijos vyriausiąją valdybą – ES pirmąkartę.

Iš pradžių Sąjunga turėjo keturias oficialias kalbas, dabar ES jų turi 23, tačiau kai kurie straipsniai prieinami ir dar daugiau kaip 20-čia kalbų, tarp jų – kinų ir rusų.

L. Orban išreiškė viltį, kad ši skaitmeninė biblioteka bus „papildomas įrankis kovojant su prietarais”.

Tarp ES įstaigų ir agentūrų sprestų klausimų yra švietimas, aplinkosauga, sveikatos apsauga ir transportas, sakoma ES pranešime.

Taip pat bus prieinama oficiali statistika nuo 1953 metų.

Šiandien skaitmeninėje bibliotekoje yra maždaug 140,000 spaudinių, kasmet pridedama po 1,500 skaitmeninių spaudinių. Be to, sistemos bus nuskenuota daugiau ikiskaitmeninės epochos dokumentų.

Nuo 2008 m. vasario buvo nuskenuota maždaug 110,000 spaudinių – 12 mln. puslapių, arba 4 km knygų lentynų iš ES archyvų. Šis darbas atsiejo maždaug 2,5 mln. eurų (8,6 mln. litų).

A. Kubilius siūlo sėsti prie dietinių krizės pietų stalo

Vilnius, spalio 20 d. (Delfi.lt) – Ministras pirmininkas ir valdančiųjų konservatorių-krikdemų vadovas Andrius Kubilius, prieš pradėdamas Seime svarstyti 2010 m. biudžeto projektą, Seime šaukiasi opozicijos supratimo ir siūlo sėsti prie dietinių krizės pietų stalo bei aptarti, ar susipriešinimas yra vienintelis galimas valdančiųjų ir opozicijos bendravimo būdas.

„Aš tikrai kviečiu gerokai gilesniam ir platesniam sutarimui ir susitarimui. Kaip žinote, jau šį ketvirtadienį esu pakviestas koalicijos ir opozicijos frakcijų vadovus susėsti krizės sąlygomis dietiškai papietauti ir pasikalbėti, ar tikrai taip, kaip mes gyvenom šiuos metus Seime, yra vienintelis kelias”, – skaitydamas dešimties minučių pranešimą kolegoms sakė A. Kubilius.

Pasak premjero, trumpas pranešimas, perskaitytas prieš kitų metų biudžeto projekto svarstymą, skirtas nubrėžti Permainų koalicijos ateities galimybes – norima paaiškinti, kaip ir ko bus siekiama kitamet.

„Kiti metai brės žymiai tolimesnes galimybes. Vyriausybėje, svars-

tydami daugelį klausimų, kaip geriau tvarkytis, kaip ieškoti įvairių sprendimų ir ilgalaikių sprendimų, mes nutarėme, kad reikia į mūsų politinį gyvenimą įnešti naujų dalykų. Kaip daugelyje kitų demokratinių pasaulio valstybių, Vyriausybei pateikiant kitų metų biudžetą, ji pateikia ir tai, kaip ji mato pačius svarbiausius darbus, svarbiausius uždavinius”, – kalbėjo premjeras.

A. Kubilius sako itin pagarbiai vertinantis visus socialinius partnerius, ypač verslo sąjungas, profsąjungas ir pagyvenusių žmonių organizacijas, tačiau esą jaučiama, kad stinga sutarimo parlamente – tai, pasak premjero, yra didelis trukdis.

Politikas teigia, kad krizė diktuoja savo sąlygas, tad panašius sprendimus turėtų priimti bet kuri politinė partija, esanti valdžioje.

Ministro pirmininko teigimu, kitais metais svarbiausi dalykai bus viešųjų finansų valdymas, ekonomikos skatinimas, valstybės valdymo tobulinimas, vidurinio ir pradinio ugdymo pertvarka, struktūrinė socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos pertvarka.

Lietuvoje didėja gimstamumas

Vilnius, spalio 20 d. (Delfi.lt) – Statistikos departamento duomenimis, jau tris mėnesius iš eilės Lietuvoje gimsta daugiau žmonių, nei miršta. Š. m. liepą, rugpjūtį ir rugsėjį šalyje pastebimas nedidelis natūralus prieaugis, džiaugiasi Ministro pirmininko tarnyba.

Ėmus smarkiai mažėti mirusiųjų skaičiui ir kartu tebedidėjant gimstamumui Lietuvoje liepą gimė 472, rugpjūtį – 152, o rugsėjį – 437 žmonėmis daugiau, nei mirė. Paskutinį kartą natūralus gyventojų prieaugis per metus buvo pastebėtas 1993 m.

Tuo tarpu Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) duomenimis, iš Lietuvos 2008 m. sausį–birželį emigravo 7,219 žmonės, šiemet per tą patį laikotarpį – 9,688. Numatoma, kad dėl krizės, didėjančio nedarbo, mažėjančių atlyginimų išvykstančiųjų skaičius iš Lietuvos didės. Krizė ypač palietė statybos, transporto, tu-

rizmo, paslaugų, lengvosios pramonės sritis.

Per paskutinius didžiulės emigracijos metus užsienyje susikūrė Lietuvių migrantų bendruomenės, todėl išvykti į užsienį tampa vis paprasčiau. Tačiau TMO pastebi, kad vėl emė daugėti nemotyvuotos, neapgalvotos ir nesaugios migracijos iš Lietuvos atvejų, kai vyksta nepasirengus, per abejotinus partnerius. Pastebima, kad žmonės iš neviltingos sutinka su įvairiais darbo pasiūlymais, sudėtingomis sąlygomis.

Numatoma, kad ES valstybių ekonomika atsigaus greičiau nei Lietuvos ekonomika, todėl labai tikėtina, kad emigracijos mastai iš Lietuvos į ES didės ir 2010 m. Pagal migracijos teoriją, emigracija ima mažėti tuomet, kai atlyginimų skirtumas tarp šalių siekia 1:5. Šiuo metu įsidarbinimo galimybės priklauso ir nuo laisvų darbo vietų.

Lietuva ir Lenkija kvies keliauti istoriniu maršrutu

Vilnius, spalio 20 d. (Lietuviams.com) – Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos ir Lenkijos turizmo organizacija nuo kitų metų ketina įgyvendinti projektą, skirtą turistų srautams tarp šalių skatinti ir Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms paminėti.

„Tai – naujas projektas, kurio metu Lietuvos ir Lenkijos turistai turės galimybę aplankyti ir dar kartą atrasti Viduramžių pilis, išsamiau susipažinti su šalių istorija ir daugiau sužinoti apie Žalgirio mūšio pergalę”, – sako Nijolė Kliokienė, Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos direktorė.

Keliauti naujuoju maršrutu turistai bus kviečiami jau nuo 2010 m.

gegužės. Bus siūloma aplankyti po 10 lankytinų vietų Lietuvoje ir Lenkijoje. Konkretios vietos bus įvardytos ir pristatytos per Vilniuje vyksiančią tarptautinę turizmo, laisvalaikio ir sporto parodą „Vivatour-2010”. Dabar aptartos tik vietovės, kurios pateks į naująjį maršrutą.

Daugiausia maršruto vietų aplankę turistai bus apdovanojami specialiais prizais. Projektą baigti ir apdovanojimus įteikti ketinama 2010 m. rugsėjo 27 d., per visame pasaulyje minimą Pasaulinę turizmo dieną.

Numatoma, kad Lietuvos ir Lenkijos kelionių projektas bus tęstinis. 2011 m. į projektą planuojama įtraukti abiejų šalių pajūrio regionus.

Pasaulio naujienos

Maskva veržiasi į Krymą

Rusija ne tik reikalauja nuversti dabartinį šalies vadovą, bet ir skatina Ukrainą keisti politikos kryptį.

Vilnius, spalio 20 d. („Lietuvos žinios“) – Ukraina bijo dėl savo ateities, nes Maskva svajoja apie Krymą. Livadijos rūmuose, kur kažkada Winston Churchill, Franklin D. Roosevelt ir Stalin dalijosi įtakos sritis Europoje, buvo surengta konferencija Ukrainos ateičiai aptarti. Tačiau netikėtai svarbiausia tema tapo klausimas, ar prasidės karas tarp Rusijos ir Ukrainos.

Šį rugpjūtį Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev savo laiške išbarė Ukrainos vadovą Viktor Juščenką už jo antirusišką politiką ir pareiškė, kad Rusija nepalaikys su juo jokių ryšių. Taip pat D. Medvedev teigė, kad ketina peržiūrėti 1997 m. Rusijos bei Ukrainos pasirašytą draugystės sutartį ir gali atsitikti taip, kad Maskva nustos gerbti Ukrainos valstybines sienas. Taip Maskva pasiuntė Kijevui aiškų ženklą – kitas Ukrainos prezidentas turi pripažinti Rusijos teisę vetuoti Ukrainos strateginį kursą.

Praėjusią savaitę buvęs Ukrainos prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Vladimir Gorbunin paskelbė straipsnį, kad Rusija

ketina padalyti Ukrainą. Karščiausiai tašku taps Krymas – vienintelė Ukrainos sritis, kur vyrauja rusiškai kalbantys gyventojai.

Rusija ne tik reikalauja nuversti V. Juščenką, bet ir skatina Ukrainą keisti politikos kryptį. D. Medvedev jau iškelė Kijevui ultimatumą – susitaikyti su Rusijos viršenybe ir nebesiekti narystės NATO, be to, pratęsti karinės Rusijos bazės buvimo Sevastopolyje laiką. Britų dienraštis „The Guardian“ rašo, kad „tokiomis sąlygomis naujasis Ukrainos prezidentas tiesiog taptų Rusijos marionete“.

Ukrainą ir Rytų Europą gąsdina tai, kad JAV, siekdama „perkrauti“ santykius su Maskva, jas palieka likimo valiai. JAV prezidentui Barack Obama labiau rūpi Irano, Afganistano ir Irako problemos, todėl mažai kas turi vilties, kad jis ateitų į pagalbą Ukrainai, jei ją užpultų Rusija. Briuselis taip pat davė Ukrainai suprasti, kad ji nesitikėtų būsimi priimta į Europos Sąjungą. Ukraina tik kviečiama prisidėti prie partnerystės programos, tačiau net vizų režimas lieka nesušvelnintas.

NASA dirbęs mokslininkas apkaltintas šnipinėjimu

Vilnius, spalio 20 d. (Delfi.lt) – Pareigūnai pranešė, kad JAV gynybos departamente ir kosminėje agentūroje NASA dirbęs amerikietis mokslininkas buvo apkaltintas šnipinėjimu, praneša BBC.

Stewart David Nozette bandė perduoti išlaptintą informaciją asmeniui, kuris buvo apsimetęs Izraelio žvalgybos darbuotoju, teigia Teisingumo departamentas. 52-ųjų metų vyriškį, kuris vienu metu turėjo prieigą prie pačios slapčiausios informacijos, suėmė FTB agentai. Jei S. D. Nozette bus pripažintas kaltu, jam gali būti paskirta didžiausia bausmė – kalėjimas iki gyvos galvos.

„Skunde nurodytas elgesys yra rimtas pažeidimas ir tai turėtų būti įspėjimas visiems, kurie galvoja atskleisti mūsų šalies paslaptis, norėdami gauti pelną“, – teigė JAV Teisingumo ministro padėjėjas David Kris.

Pagal rašytinius parodymus, S. D. Nozette dirbo Baltuosiuose Rūmuose Nacionalinėje kosminės erdvės taryboje nuo 1989 m. iki 1990 m. Jis vykdė radarų bandymą, kuris buvo skirtas vandens paieškai Mėnulyje. Vėliau jis 10 metų dirbo Energetikos departamento Lawrence Livermore nacionalinėje laboratorijoje,

kur kūrė itin pažangias technologijas. 2000 m. jis įkūrė bendrovę, kuriančią pažangias technologijas JAV vyriausybei, įskaitant Pentagoną ir NASA.

„Nuo 1989 m. iki 2006 m. S. D. Nozette turėjo prieigą prie slapčiausios informacijos, nuolat naudojo išlaptintą informaciją ir dokumentus, susijusius su JAV nacionaline gynyba“, – teigiama Teisingumo departamento pareiškime.

Praėjusį mėnesį su S. D. Nozette susisiekė slapta FTB agentas, apsimetęs Izraelio žvalgybos darbuotoju, kuriam jis pasakė, kad galėtų nuolat pateikti atsakymus į klausimus apie išlaptintą informaciją, jei gautų už tai pinigų ir Izraelio pasą.

Per kitą mėnesį mokslininkas pateikė laiškus su atsakymais, kuriuose buvo informacija „klasifikuojama, kaip pati slapčiausia ir slapta, susijusi su JAV palydovais, išankstinio įspėjimo sistemomis, gynybos priemonėmis ir atsakomaisiais veiksmais į didelio masto puolimus, ryšių žvalgybos informacija ir pagrindiniais gynybos strategijos elementais“, – teigia Teisingumo departamentas.

Už atsakymus S. D. Nozette paėmė 11,000 dolerių sumą.

EUROPA

BRIUSELIS

Indijos vandenyne užgrobtas Kinijos sausakrūvis, pranešė Europos Sąjungos kovos su piratais šiame regione pajėgos. Pranešime nurodoma, kad sausakrūvis buvo užpultas vandenyno rajone, esančiame 550 jūrmylių į šiaurės rytus nuo Seišelių ir 700 jūrmylių į rytus nuo Somalio pakrantės. Pasak naujienų agentūros „Xinhua“, ES karinių laivų pajėgų NAVFOR lėktuvus aptiko laivą ir matė jame piratus bei jų laivelius. Kinų sausakrūvio įgulą sudaro 146 žmonės, iš kurių 25 yra kinai.

VATIKANAS

Popiežius Benediktas XVI priimdamas naują Europos Sąjungos (ES) pasiuntinį Vatikane paragino Bendriją neužmiršti savo „krikščioniškųjų šaknų“. Europos vertybės yra ilgos istorijos, kurioje krikščionybė atliko esminį vaidmenį, rezultatas, sakė pontifikas. Negalima leisti europiniam civilizacijos modeliui palaipsniui save sugriauti, pabrėžė Katalikų bažnyčios vadovas. Benediktas XVI sakė, kad Bažnyčia nori padėti ES kūrimo procese.

PARYŽIUS

Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy nusiuntė savo advokatą į teismą, kad šis išdėstytų argumentus, įrodančius buvusio ministro pirmininko Dominique de Villepin kaltę susimokius apšmeižti prezidentą. D. de Villepin ir kitų keturių asmenų teismo procesas baigsis šią savaitę. N. Sarkozy advokatas sakė esantis įsitikinęs, kad D. de Villepin „slaptai susitarė“ su dviem kitais kaltinamaisiais sukompromituoti N. Sarkozy suklustotais dokumentais.

Astronomai paskelbė už Saulės sistemos ribų atradę dar 32 planetas, taip pat nurodė, jog kai kurios iš jų tik kelis kartus didesnės už Žemę. Tikėtina, kad aplink kitas žvaigždes skriejančiose mažesnės masės egzoplanetose gali egzistuoti gyvybei palankios sąlygos, panašios į Žemės aplinką. Naujas planetas mokslininkai atrado tirdami žvaigždes labai tiksliai radialinio greičio matuokliu.

TBILISIS

Jungtinės Valstijos neturi planų įkurti priešraketinės gynybos (PRG) sistemų šalyse, kurios nėra NATO narės, pareiškė aukštas JAV gynybos pareigūnas. JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojas Alexandr Vershbow viešėdamas Gruzijos sostinėje sakė, kad JAV prezidentas B. Obama tarėsi su organizacijos narėmis po to, kai Washington atsisakė ankstesnio PRG skydo plėtros Rytų Europoje plano, kuriam priešinosi Rusija.

VARŠUVA

Lenkijos prezidentas Lech Kaczyński skyrė aukščiausią šalies apdovanojimą katalikų kunigui ir opozicijos aktyvistui Jerzy Popieluszkui, kurį prieš 25 metus nužudė komunistinio režimo slaptoji tarnyba. Prezidentas J. Popieluszkui motinai įteikė Baltojo erelio ordiną, kuris yra aukščiausias Lenkijos karinis ir civilinis apdovanojimas.

AZIJA

KABULAS

Afganistane lapkričio 7 d. vyks antrasis prezidento rinkimų ratas, paskelbė šios šalies rinkimų komisija. Tokio sprendimo priežastis yra ta, kad prezidentas Hamid Karzai surinko 49,67 proc. balsų – jam nepavyko pelnyti daugiau kaip 50 proc., reikalingų pergalei po pirmojo rinkimų rato.

ISLAMABADAS

Du sprogimai įvyko Tarptautiniame islamo universitete, kuris yra Pakistano sostinėje Islamabade. Žuvo susisprogdinę du savižudžiai ir dar nuo 5 žmonės, mažiausiai 18 buvo sužeista, praneša CNN. Visos aukos – 18–25 metų amžiaus. Pastarosiomis savaitėmis Pakistanas kenčia nuo ypatingai daug išpuolių. Vienu iš didžiausių išpuolių tapo 22 valandas trukusi armijos būstinės apsaustis netoli sostinės esančiame Ravalpindžio mieste.

Pakistano pajėgos, pradėjusios didelį puolimą prieš talibų kovotojus Pietų Vaziristano regione, užėmė strategiškai svarbų miestą ir priartėjo prie vienos iš pagrindinių sukilėlių bazių, pranešė saugumo pareigūnai. Kova dėl kontrolės Pietų Vaziristane yra svarbus išbandymas, atskleidiantis Pakistano vyriausybės galimybes įveikti vis įžulčiau veikiančius sukilėlius.

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>	

**8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363**

MAŽOJI LIETUVA

Konferencija Tilžėje

EMILIJA ALGAUDĖ BUKONTIENĖ

Kiekvieną rudenį Kaliningrado srities (Karaliaučiaus krašto) lietuvių kalbos mokytojų asociacijos nariai susirenka į konferenciją, skirtą naujiems mokslo metams. Šį kartą konferencija vyko Sovetsko (Tilžės) 1-ojoje gimnazijoje. Joje dalyvavo Kaliningrado srities Švietimo ministerijos atstovė Ala Vladimirovna, Sovetsko švietimo valdybos viršininkė Šlapina Marina Ivanovna, Sovetsko 1-osios gimnazijos direktorė Gusarova Galina Ivanovna, Lietuvos Respublikos konsulai Kaliningrade ir Sovetske Vaclav Stankevič ir Arūnas Kaminskas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR Vyriausybės (TMID) direktoriaus pavaduotoja Vida Bagdonavičienė ir lituanistinio švietimo poskyrio vedėja Daiva Žemulienė, Mažosios Lietuvos fondo atstovė Rūta Mačiūnienė.

Lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Aleksas Bartnikas pasveikino lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojus su prasidėjusiais mokslo metais ir palinkėjo sėkmės mokant Karaliaučiaus srities vaikus lietuvių kalbos, supažindinant su istorija, papročiais, tradicijomis.

Buvo pristatyti ir pasveikinti nauji mokytojai. Tai: Zina Budginienė, dirbanti Ragainės 2-ojoje vidurinėje mokykloje, Ilona Černeckaitė – Černiachovske (Įsrutyje), Loreta Jankauskiene – Sovetsko (Tilžės) 8-ojoje vidurinėje mokykloje, Irina Batorščina, dirbanti Karaliaučiaus I. Kanto universitete su L. Rėzos Lietuvių Bendruomenės vaikūčiais.

Posmais su nuotaikingomis dainomis sveikino Tilžės vaikų darželio „Rodničiok“ („Šaltinėlis“) lietuviškos grupės vaikučiai (auklėtoja Regina Kapkova), Ragainės 2-osios vidurinės mokyklos moksleiviai bei lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojai ir muzikos vadovas.

Tilžės 1-osios gimnazijos direkto-

rė Gusarova G. I. pasidžiaugė, matydama gausų būrį svečių. Jų mokykla glaudžiai bendradarbiauja su Jurbarco gimnazija. Direktorė padėjo už bendradarbiavimą LR konsului Tilžėje, TMID'ui prie LR Vyriausybės, Kaliningrado srities mokytojų asociacijos pirmininkui A. Bartnikui ir palinkėjo tolimesnio bendradarbiavimo.

Ala Vladimirovna linkėjo sėkmingo darbo, mokant lietuvių kalbos ir grupei mokytojų įteikė Kaliningrado srities Švietimo ministrės Šerri N. S. padėkos raštus. Konsulas Vaclav Stankevič kalbėjo apie LR konsulato Kaliningrade bendradarbiavimą su srities vadovais, valdžios įstaigomis. Kad srityje būtų dėstoma lietuvių kalba – nemažas Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos nuopelnas.

TMID'o direktoriaus pavaduotoja V. Bagdonavičienė linkėjo sveikatos ir stiprybės nelengvame lietuvių puoselėjimo darbe, kalbėjo apie konkursą į mokytojų darbo vietas, pasidžiaugė, kad šiemet į asociaciją įsijungę jauni žmonės ir ragino šiame darbe išnaudoti visas galimybes, stiprinti asociaciją, nes stažas ir patirtis – didelė vertybė.

D. Žemulienė, šio departamento poskyrio vedėja, irgi sveikino su prasidėjusiais mokslo metais, sakydama, kad atvyko, kaip visada, ne tuščiomis rankomis: atvežė lietuviškų knygų ir įrašų.

Mažosios Lietuvos fondo atstovė R. Mačiūnienė linkėjo mokytojams mylėti mokinius ir nuosirdžiai su jais dirbti. Šis Fondas visada finansuoja mokytojų kelionių ir įvairius renginius išlaidas. Po įžanginių sveikinių buvo kalbama apie lituanistinio švietimo Karaliaučiaus srityje patirtį.

Ragainės 2-osios vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja Savina Liubov Dmitrijevna papasakojo apie mokyklą, kurioje dirba talentingi mokytojai. Mokyklos pedagogų,

Kalba Karaliaučiaus konsulas.

mokinių tėvų vardu ji padėjo lietuvių kalbos mokytojams už darbą, glaudų bendradarbiavimą su mokyklos bendruomene, mokiniams organizuojamas išvykas, šventes, už galimybę mokyklos vadovams dalyvauti metodinėse konferencijose Lietuvoje. Pavaduotoja padėjo už paramą Lietuvos Švietimo ministerijai, TMID'ui, konsulatams, Lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkui A. Bartnikui.

Ragainės 2-osios vidurinės mokyklos mokytojas Jonas Glinskis pasidžiaugė, kad mokyklos vadovybė sudaro geras sąlygas lietuvių kalbos mokymui, visi mokytojai turi atskirus kabinetus. Šiemet lietuvių kalbos ir etnokultūros mokosi 127 mokiniai. Mokytojas padėjo rėmėjams: TMID'ui, Mažosios Lietuvos fondui, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje.

Mokytoja Aldona Bursteikienė, dirbanti Timiriazovo (Naujosios), Jaunoje (Kaukėnų), Tilžės 1-ojoje mokykloje-internate ir Lunino (Lenkvičių) pagrindinėje mokyklose, pasidalijo darbo patirtimi, papasakojo

apie fakultatyvų mokiniams organizuojamus renginius ir išvykas.

Uljanovo (Kraupiško) vidurinės mokyklos mokytoja Emilija Algaudė Bukontienė kalbėjo apie fakultatyvo kasdienybę ir šventes, iš Kraupiško apylinkės kilusį tautosakininką Vilių Kalvaitį. Apie visų šių fakultatyvų darbą buvo parodyti vaizdo įrašai.

Mokytojų asociacijos pirmininkas A. Bartnikas pristatė naujai paruoštą lietuvių kalbos ir etnokultūros mokymo programą Karaliaučiaus srities mokymo įstaigoms. Ji sudaryta atsižvelgiant į Rusijos Federacijos nacionalinės švietimo politikos koncepciją. Programą patvirtinta Kaliningrado srities Švietimo ministerijos. Tai papildomo ugdymo programa, kurioje numatyti trys lietuvių kalbos ir etnokultūros mokymo lygiai: 1-asis lygis – pradinis, skirtas 2-4 klasėms; 2-asis lygis – pagrindinis, skirtas 5-9 klasėms; 3-asis lygis – pagilinamasis, skirtas 10-11 klasėms.

A. Bartnikas apžvelgė lietuvių kalbos mokymo turinį, tikslus, bendruosius ir specialiuosius mokėjimus ir įgūdžius. Programoje nurodytos ne tik užsiėmimo temos, potėmės, didaktiniai tikslai, priemonės ir formos, bet ir patariama literatūra mokytojams ir mokiniams. Ji bus išversta į lietuvių kalbą.

Dėstytoja O. Druseikaitė, kartu su A. Bartniku ruošusi programą, nurodė, kokia literatūra naudotis, dirbant pagal šią programą. Mokytojai ja remdamiesi turi paruošti savo programą, atsižvelgiant į darbo patirtį, mokyklos tradicijas, mokinių žinias. Ją patvirtina mokyklos direktorius. Konferencijoje buvo aptarti kiti darbo klausimai, aktualūs Karaliaučiaus srityje.

Rambyne

Iš Tilžės vykome į Rambyną. Tai, kaip rašė Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus, „lietuvių tautos šventovė ir dar ilgai liks lietuvių tautos arka. Rambynas bus šventa vieta, kol liks pasaulyje bent vienas lietuvis“.

Ant padavimais apipilto kalno mūsų laukė Šilutės rajono Stoniškių apylinkės Šilgalių kaimo etnografinis ansamblis „Kamana“, pasitikęs su lietuvišku sūriu ir medumi, padainavęs pamario krašto dainų, pašokęs šokių.

Konferencijos dalyviai prie Bitėnų kapinaičių.

Jono Glinskio nuotraukos

Nukelta į 11 psl.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 106

Taip besikeisdami ir priplaukėme kažkokio uosto vartus. Artėjome prie jų, bet dar nenutuokėme, koks čia gali būti miestas. Tikrai ne Stokholmas, nes mažesnis. Priartėjus tiek, kad iki uosto vartų buvo likę kokie trys kilometrai. Pro juos į atvirą jūrą netikėtai išnėrė greitaeigis kateris, ant kurio denio buvo pilna kariškių. Praplaukdami ir nurūkdami pietvakarių kryptimi, kariškiai mus pasveikino mojuodami rankomis. Iš pradžių nesupratome, kokios kariuomenės uniformas jie dėvi (anksčiau niekad neteko matyti švedų karių), bet po nuoširdaus pasveikinimo nusiramino. Tai turbūt „saviškiai“, t. y. tokie patys pabėgėliai iš sumuštos nacių kariuomenės, džiaugęsi sveiki išnešę „kaičius“. Pagaliau ir mes galėsime pasidžiaugti laisve kartu su jais!

Bet artėjant prie kranto... o siaube! Šito tai tikrai negalėjome ir nenorėjome tikėtis: krantinėje šlaistėsi prisigėrę rusų kareiviai ir karininkai.

Štai mes ir Švedijoje.

**„HAMBURGE“
(1945.05.12-14)**

Po dviejų parų blaškymosi jūroje mes pagaliau atplaukėme į tą patį krantą. Šis netikėtas atradimas mus nepaprastai pribloškė ir nuliūdino. Dabar visiems teks pasiduoti į nelaisvę, nes kitos išeities nėra. Tą akimirką jautėmės kaip žemę pardavę. Nutarėme irkluoti į uostą pro vartus.

Krante esantys visai nekreipė dėmesio į mūsų valtį, todėl laisvai plaukėme toliau. Iš viso irklavome apie keturias valandas ir uosto vartus pasiekėme tik apie 16 valandą.

Vėliau sužinojome, dėl ko buvo tas pasiūtęs šaudymas. Pasirodo, taip rusai šventė savo pergalę: dvi dienas ir naktis šaudė iš visų pabūklų, kurie buvo paimti iš vokiečių, kol neiššaudė visos trofėjinės amunicijos. Be to, komunistų kareiviai ir karininkai buvo girti ir broliška glėbesčiaus su kolegomis fašistais (ir kareiviais, ir karininkais), tik ką buvusiais mirtiniais priešais. Ką gi, kartu pradėjo (1939.08.23), kartu ir užbaigė. „Šaunuoliai!“ Abu „puikiai“ padirbėjo (50 milijonų ar net daugiau gyvybių paklojo). Tiesa, raudonieji žudikai tuo dar nepasitenkino. Jie dar pratęsė savo darbelius okupuotoje Lietuvoje, pasauliui abejingai stebint.

Abiejuose uosto vartų pusėse stūksojo niūrūs trijų aukštų betoniniai pastatai – tvirtovės, kurių viduje buvo įrengtos kareivinės, sandėliai ir kitokios paskirties patalpos.

Mums iš jūros įplaukus pro vartus, dešinėje pusėje, prie molo pamatėme stovint laivą – vilkiką „Hamburg“. Tuo pasinaudodami, mes pirma ir priplaukėm iš tos pusės, kur stovėjo vilkikas, išmukdami tarp šio laivo ir tvirtovės, kad nuo priešingo kranto nesimatytų mūsų valtys. Pirmiausia nutarėme apžiūrėti pastatą, todėl priplaukėm prie laiptų, kurie leidosi į vandenį. Valtį pririšę prie ten sienoje įtvirtintos grandinės, įėjome į patalpas.

Žemutiniame aukšte buvo maisto ir ginklų sandėliai, kuriuose radome daug įvairiausių gėrybių. Ten buvo

net šokolado ir belnai, ko tik širdis geidė: įvairiausių mėsos ir žuvies konservų, o taip pat maišų su „galetu“ (tai tokie sausainiai, nedideliais kubeliais iškepti iš antrarušių miltų ir vartojami vietoje duonos, dar vadinami „saušo davinio duona“), be to, ir paprastų duonos kepalukų. Maitas, žinoma, kaip ir visa kita, buvo paliktas vokiečių. Suprantama, buvome gerokai išalkę ir nusilpę, tad pirmiausia visi nutarėme pasistiprinti. Bet tik, gink Dieve, nepersivalgyti!

Šiek tiek pasisotinę ir prisidėję į kišenes šokolado bei kitų skanėstų, užlipome į antrą aukštą. Čia radome karininkų ir kareivių miegamuosius – kareivines. Kareivių lovos buvo gražiai paklotos, nesimatė jokios netvarkos. Atrodė, jog kareiviai išėjo ir tuoj pat sugrįš (suprantama, ten „sugrįžo“ jau kiti – mažiau tvarkingi kareiviai). Taip pat buvo ir karininkų kambariuose. Trečiame aukšte kareivinės buvo paliktos atitinkamoje tvarkoje.

Visur radome palikta įvairių niekniekių, kurie mums tada nerūpėjo. Ant vienos spintelės (atrodo, kareivių) radau dėžutėje paliktą lūpinę armonikėlę, kurią ir pasisavinau (radę rusai vis tiek, turbūt, būtų išmetę ar sugadinę). Aš nuo vaikystės mokėjau ir mėgau groti, bet ten, laikantis visiškos tylos, nedrįsau rodyti savo „meno“.

Taip tyliai bevaikstant iš vieno kambario į kitą, užgirdome radijo siųstuvo garsus. Jie sklido iš trečiojo aukšto. Visi nuskubėjome šaltinio kryptimi. Galop atradome kambarį, kuris buvo prigrūstas įvairios ryšių aparatūros. Ten buvo didelis radijo siųstuvų-priimtuvų bei visas radarų pultas.

Tuojuo prie siųstuvo prigludę mūsų įgulos „ryšininkas“ Arbačiauskas. Bet greitai prisipažino, kad jis su tokia sudėtinga technika nieko bendro nėra neturėjęs (jis buvo apmokytas tik telefono ryšiu). Be to, ir abu vokietukai nieko nesusigaudė. Jie tik klausėsi radijo pranešimų, kuriuos vokiškai perdavinėjo kažkokia stotis. Kiek pasukinėję rankenėlę ir paklausę įvairių stočių, jie pasakė, kad šiuos garsus perduoda Hamburgo uostas, ir kad šis uostas kol kas yra neutralus ir jame dar šeimininkauja vokiečiai.

Užlipę virš trečio aukšto, ant stogo radome keturvamzdį kulkosvaidį „Orlikoną“, kuris buvo paruoštas šaudymui ir nukreiptas į jūros pusę. Atrodė, kad tuoj sugrįš kariai ir ginsis nuo priešo. Ant stogo dairėmės ir vaikščiojome atsargiai pasilenkę, baimindamiesi, kad nuo kranto mūsų nepastebėtų rusai. Bet ten niekam nerūpėjo. Kaip vėliau sužinojome iš vietinių gyventojų, visi „išvaduoti“ buvo apakę ir apkurtę nuo džiaugsmo ir degtinės, kurios, gerė kiek pakėlė.

Mes, deja, nebuvo šventiškai nusiteikę, nors ir išlikome gyvi. Niekas negalėjo užtikrinti (ypač mums, lietuviams), ar ir toliau tokiais išlikusime. Dabar galutinai įsitikinome, kad mes nei Stokholme, nei Hamburge, o Liepojoje. Taip, taip, Liepojoje (per tas dvi paras mes gerokai pasistūmėjome – net 45 km Lietuvos link)! Reikėjo kažką daryti...

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

**Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500**

www.draugas.org

100 Grybauskaitės dienų: yra kuo džiaugtis

Atkelta iš 3 psl. mažiau pasiturintiems Lietuvos gyventojams, gerai, kad nors ir nedrąsiai reiškiamą kitokia nuomonė.

Aštrus D. Grybauskaitės liežuvis dar gali būti jos pražūtis. Nepagarbiai nuskambėjo jos pastaba, kad kai kurie likę ministrai „gal ne tokie šaunūs, bet bent jau nevagia“. Ji neatšargiai reiškė abejones, ar bus statoma nauja atominė jėgainė ir ar šaly-partnerės investuos „į burbulinį virtualų projektą“. Gal paskubėta kritikuoti kai kuriuos Lietuvos vežėjus, kai jie nebuvo įleidžiami į Rusiją. Bet

ji yra vienintelė politikė, kuri turi tikrą spaudos atstovą, kalbantį jos vardu. Pati nekomentuoja kiekvieno įvykio kiekvienam žurnalistui, tad riboja galimybę neatsargiai prabilti.

D. Grybauskaitės prezidentavimas tik prasidėjo. Kas tiko pirmajam šimtadieniui, nebūtinai tiks antrajam ir trečiajam. Ateityje ji turės ryžtingiau reikšti savo nuomonę, parengti daugiau savo siūlymų, energingiau dalyvauti priimant ūkio sprendimus, ypač jei ekonomika toliau merdės. Bet pradžia yra gera.

Alfa.lt

• SKELBIMAI • SKELBIMAI • SKELBIMAI •

IEŠKO DARBO

* **Prižiūrėsiu** įvairaus amžiaus vaikus savo namuose Tinley Park rajone. Tel. 708-307-8632.

* **Vyras** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Automobilis, geros rekomendacijos, anglų kalba, patirtis. Gali išleisti atostogų arba pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 773-344-8829.

* **Moteris** ieško (perka) pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-954-5223.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo arba ofisų valymo darbu. Tel. 708-691-6996.

* **Moteris**, turinti medicininį išsilavinimą, vairuojanti, ieško senelių priežiūros darbo pirmadienį, antradienį ar naktinio pietiniuose rajonuose. Valymo darbų nesiūlyti. Tel. 773-387-7232.

* **Vyras**, labai skaniai gaminantis

maistą, ieško senelių priežiūros darbo savaitgaliais. Tel. 773-387-7232.

* **Moteris**, gyvenanti šalia Naperville, gali pakeisti savaitgaliais. Patirtis, vairuoja. Tel. 224-766-9067 arba 630-759-0510.

* **Ieškau** pirkti tautinių rūbų, kurie tiktų mergaitėms nuo 5 iki 12 metų. Tel. 630-272-7626, Alda.

* **Moteris** ieško senelių priežiūros darbo. Geros rekomendacijos, anglų kalba, automobilis. Tel. 773-575-3343.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško darbo šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

STASYS CONSTRUCTION

Stalniai darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

Grafika iš labai arti

Audronės Sidaugienės nuotraukose – akimirkos iš Čikagos lituanistinės mokyklos mokinių susitikimo su dailininke Danguole Stončiūte-Kuoliene.

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

Kiekvienais mokslo metais esame laimingi atėję į mokyklą pasinerti dar ir į meno bangas, nes ir mažas, ir didelis kelis kartus per dieną praeina per Čiurlionio galeriją Jaunimo centre. O čia paroda keičia parodą, ir labai dažnai galima sutikti ir pačius parodų autorius.

Pirmoji meno, grožio ir lietuviškumo pamoka šiais mokslo metais galerijoje įvyko praėjusį šeštadienį – 4–8 klasių moksleiviai susitiko su buvusią čikagiškę, o dabar Boston mieste gyvenančia grafike Danguole Stončiūte-Kuoliene.

Danguolė papasakojo vaikams, kaip gimsta jos kūriniai, kokia technika ji juos atlieka, kiek daug triūso būna įdėta kiekviename atspaudė, režinyje, grafikos darbe. Menininkė sudomino vaikus, papasakodama, kad geriausias jos padėjėjas yra šeimos šuo, kuris kiekvieną rytą laukia prie dirbtuvių kambario durų, per kūrybinį procesą ramiai ilsisi ir netrukdo, o apie 5 valandą praneša, kad darbo diena jau baigta. Menininkė papasakojo, kad pati gamina ir popierių iš įvairių augalų, visi jos kaimynai apie tai žino ir neša jai augalus. Ji taip pat klausinėjo vaikų, ar kas yra mėginęs kurti. Galerijoje pakilo keletas rankų – vaikai pasidalijo savo patirtimi.

Grafikė pakvietė vaikus apžiūrėti

ti jos darbus, išsirinkti vieną labiausiai patikusį arba labiausiai nepatikusį, pasidalinti savo išpūdžiais. Per keletą minučių vaikai apžiūrėjo trijose salėse pakabintus darbus ir pradėjo dalytis išpūdžiais. Šeštokė Rasa Kerelytė nurodė, kad jai patiko paveikslas, kuriame ji matė tarsi tris pasaulius – dangų, žemę ir tai, kas po žeme. Aštuntokams berniukams labiausiai patiko kūriniai, kuriuose jie matė įvairius maisto produktus ir patiekalus. Dailininkė paaiškino, kad jos darbai abstraktūs ir kiekvienas žmogus mato vis kitokią vaizdą, ji parodė kaip ji naudoja tas pačias formas keliuose savo darbuose.

Danguolė yra gimusi Čikagoje, bet, kaip vaikai ir mokytojai pastebėjo, kalba labai gražia ir švaria lietuvių kalba. Ji papasakojo, kad prieš daug daug metų ji irgi lankė lituanistinę mokyklą Jaunimo centre, o dabar labai dažnai lankosi Lietuvoje, kur gyvena jos sūnus. Iš tenyškėčių menininkų kūrybos pamilusi baltai-juoda grafika – ją daugiausiai ir kuria.

Parodoje matėme ir keletą spalvotų grafikos darbų, gėrėjomis labai originaliais kūriniais – rėmais-pakabėlėmis.

Gyvas vaikų prisilietimas prie profesionalaus meno, pažintis su kūrėjais galbūt paskatins ne vieną iš jaunųjų lietuvaikių užsiimti kūryba, nes ir pati Danguolė pradėjo piešti dar vaikystėje, o jau nuo 12 metų lankė dailės pamokas.

Nuoširdžiai dėkojame grafikei D. Kuolienei už praleistą laiką su mumis, už jos įdomų pasakojimą ir gražią kūrybą ir linkime daug kūrybinių idėjų.

Čikagoje pristatytas naujusias Gražinos Sviderskytės filmas

Š. m. spalio 7 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje įvyko Gražinos Sviderskytės dokumentinio filmo „Pačios keisčiausios sąjungos istorija“ peržiūra, dalyvaujant filmo autorei.

Beveik 60 metų Europos Sąjunga visus intriguoja, o skeptikus dar ir erzina sunkiai numanomą, čia ir dabar besiklostančiu vyksmu. Pasaulio istorijoje pavyzdžio neturinti sąjunga – tai 27 valstybių, 500 milijonų gyventojų bendros kūrybos, krizių ir pergalių raizginys. Išivaizduokite, koks margas ir dinamiškas yra dokumentinis filmas, kuris 58-erius Europos vienijimo metus apžvelgia per... 58 minutes! „Pačios keisčiausios sąjungos istorija“ yra laimėjęs Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje konkur-

sa. Filmą sukūrė prodiuserė, režisierė Gražina Sviderskytė ir scenarijaus autorius Rytis Zemkauskas. Tai ne vien chrestomatinis enciklopedinis metraštis. Pačią keisčiausią sąjungą filme padeda suvokti žymūs politikos architektai, perkamiausių knygų autoriai ir... 5,000 km nusidriekusi filmo kūrėjų ekspedicija.

Gražina Sviderskytė – 16 metų televizijoje dirbusi žurnalistė, prodiuserė, režisierė ir rašytoja. Lietuvos nacionalinių TV kanalų vedėja, reporterė ir korespondentė; nuo 2003 metų sukūrė 20 dokumentinių filmų, išleido 2 knygas. Šiomet pelnė garbingiausią Lietuvoje žurnalistų apdovanojimą – Vinco Kudirkos premiją.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus info

Nuotraukoje iš kairės: Gražina Sviderskytė, Albinas Hoffman, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Loretta Gestaut, Lina Peterytė ir peržiūros viešnios.

A † A
JUOZUI BAGUŽIUI

mirus, žmonai ALDONAI ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Sunny Hills Lietuvių Bendruomenės valdyba

MAŽOJI LIETUVA

Konferencija Tilžėje

Atkelta iš 8 psl.

Apie Rambyną, lietuviams brangią vietą, atvykusiems išsamiai ir labai įdomiai papasakojo Rambynų regioninio parko darbuotoja Giedrė Skipitienė.

1992 m. įkurtas Rambynų regioninis parkas, siekiant išsaugoti Nemuno žemupio kraštovaizdį, kultūros paveldo vertybes. Parkas užima daugiau kaip keturis tūkstančius hektarų plotą, kur yra nemažai įvairių augalų ir paukščių rūšių, įtrauktų į Lietuvos Raudonąją knygą, 37 kultūros paveldo objektai.

Rambynų kalnas – tai status dešinysis Nemuno krantas, apaugęs mišku, jo aukštis – 46 metrai, iš trijų pusių apsuptas Bitėnų kaimo žemės, o iš ketvirtosios – Nemuno. Tai skalvių šventovė, kur senovėje buvo atliekamos pagoniškos apeigos.

Klausėmės padavimų apie Rambyną, jų nemažai surinko Sovetsko gimnazijos mokytojas Eduardas Gizevijus. Pasakojama, kad ant kalno buvo trijų metrų aukščio akmeninis aukuras, kuriame iškalti įvairūs ženklai. Jį ant Rambynų užritino vyriausias lietuvių dievaitis Perkūnas, ten pasirinkęs savo buveinę. Rambynų kalne senovėje buvo lietuvių dievų olimpas. Vietovė minima nuo XIII a. 1884 m. Rambyne pradėtos ruošti Joninių šventės. Ant aukuro buvo uždegama ugnis, rengiami vaidinimai. Rambynu rūpinosi Tilžės „Birutės“ lietuvių giedotojų draugijos. Į šias išpūdingas šventes susirinkdavo lietuviai iš Didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Iš Rambynų lietuviškas žodis sklido į tolimiausius kampelius.

Bitėnai

Pasigrožėję Rambynu, patraukėme į Bitėnus, kurie liaudies dainoje vadinami karaliaus miesteliu, kur pro šalį teka Nemunėlis. Mažosios Lietuvos tautosakininkas yra užrašęs dainą apie Bitėnus.

Aplankėme Bitėnų kapinaites – Mažosios Lietuvos panteoną, kur ilsisi šio krašto šviesuoliai. Virš kapinių vartų užrašas „Spindulys esmi šviesos begalinės“.

Klausėmės pasakojimo apie kapinaičių istoriją, įžymius kultūros, visuomenės veikėjus, palaidotus Bitėnuose. Pagerbėme Mažosios Lietuvos šviesuolį Martyną Jankų, spaudos darbuotoją, publicistą, Tilžės akto signatarą, tautinio sąjūdžio veikėją, „Aušros“ rėmėją ir platintoją, pastovėjome prie kapų, kuriuose palaidota jų šeima. M. Jankus buvo vadinamas Rambynų sergėtoju, Bitėnuose laikė

uždraustos spaudos sandėlį. Jo namuose buvo laikoma Rambynų svečių Garbės knyga. M. Jankaus palaikai iš Vokietijos į Rambyną perkelti 1993 metais. Jo vardu pavadintas muziejus.

Bitėnuose ilsisi Valteris Kristupas Banaitis, žurnalistas, muzikas, visuomenės veikėjas, vienas Valstybinės filharmonijos Vilniuje kūrėjų, parašęs nemažai dainų. Aplankėme Elenos Kondratavičienės-Grigolaitytės kapą. Tai lietuvių etninių tradicijų puoselėtoja, prižiūrėjusi M. Jankaus šeimos kapus, Bitėnų kapinaites, rūpinosi, kad jos nebūtų niokojamos, aktyvi Lietuvininkų bendrijos „Mažoji Lietuva“ narė, vedusi iškylos po Rambyną ir Bitėnus. E. Kondratavičienės atsiminimus Vokietijoje išleido Ulla Lachauer (knyga „Rojaus kelias“ išversta į lietuvių kalbą).

Atėjome prie Vydūno (Vilhelmo Storostos) kapo, kur 1991 m. buvo perlaidoti jo palaikai. Gerb. Giedrė pasakojė apie šio didžio žmogaus nuopelnus Lietuvai. Vydūnas buvo mąstytojas, filosofas, įvairaus braižo dramaturgas, muzikinės kultūros ir teatrinio meno puoselėtojas, gimtosios kalbos ugdytojas. Jis aktyviai dalyvavo Mažosios Lietuvos lietuvių kultūrinėje veikloje, įkūrė Tilžės lietuvių giedotojų draugiją ir 40 metų jai vadovavo, rengė vaidinimus, dainų šventes, skaitė paskaitas mokslo populiarinimo, moralės temomis, leido žurnalus, harmonizavo liaudies dainas ir pats jas kūrė. Vydūnas – tautos žadintojas, sveiko gyvenimo būdo propaguotojas.

Mūsų lankymosi dieną Bitėnų kapinaitėse buvo perlaidoti Jono Vanagaičio ir jo žmonos Marijos Bružaitės-Vanagienės palaikai. J. Vanagaitis – Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, Tilžės akto signataras, laikraštinių, grįžo į kraštą, kur skleidė lietuvių ir praleido nemažą savo gyvenimo dalį.

Konferenciją organizavo Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas A. Bartnikas, organizacinio komiteto nariai O. Druseikaitė, J. Glinskis, rėmėjai – Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje, Mažosios Lietuvos fondas.

Aptarę aktualius darbo klausimus pavaikšiojome po rudenėjantį Rambyną, parymojome prie šviesuolių kapų Bitėnuose, maloniai praleidome laiką. Atrodė, kad „amžinybė, – kaip rašė pagėgiškis Eugenijus Skipitis, – sustojo Rambyne su tavim, su manim, su Tėvyne“.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ilgamečio Prezidento, žurnalisto, visuomenininko

A † A
VYTAUTO KASNIŪNO

netekęs, su giliu liūdesiu reiškia nuoširdžią užuojautą jo žmonai IEVAI, vaikams ir jų šeimoms bei visiems giminėms, draugams ir artimiesiems.

*SLA Vykdomoji valdyba
New York, New York*

A † A
VYTAUTUI KASNIŪNUI, Sr.

apleidus šį pasaulį, nuoširdžiai užjaučiame šeimą, gimines ir artimuosius.

Korp! Neo-Lithuania Čikagos padalinys

Buvusiam ilgamečiam Lietuvių Fondo nariui ir dosniam rėmėjui

A † A
JONUI ČINGAI

iškeliavus į Amžinybę, reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą našlei ALDONAI ČINGIENEI, dukroms LINAI ir DAIVAI bei jų šeimoms.

Lai gražūs prisiminimai suteikia Jums visiems stiprybės. Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
ALDONA DAUKUS
BARCUS

Mūsų mylima mamytė mirė 2007 m. spalio 21 d., sulaukusi 84 metų. Amžinajam poilsiui palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse. Gimė Detroit, MI. Ilgus metus gyveno Čikagoje.

Giliai nuliūdę liko: sūnūs Terry ir Michael Engle, duktė Sofija Daukutė, buvęs vyras Feliksas Daukus.

Velionė buvo duktė a. a. Sophie Laurinavičiūtės ir Augusto Barcus, žmona a. a. Willard Engle.

A. a. Aldona buvo redaktorė jos mamytės Sophie Barcus įkurtoje radijo programoje „Lietuvos aidai“, kurioje išdirbo 55 metus, buvo Čikagos Lietuvių Moterų klubo narė, Lietuvių Tautinių kapinių direktorė, priklausė BALFui bei daugeliui kitų organizacijų.

Mes Tavęs, mūsų brangioji, niekuomet neužmiršime.

Nuliūdę artimieji

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Spalio 22 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p.** „Seklyčioje“ įvyks pensininkų draugijos susirinkimas. Valdyba kviečia visus narius dalyvauti. Telefonas pasiteirauti: 773-434-3713.

◆ **Lietuvos vardo tūkstantmečio** proga Lietuvos Respublikos ambasada JAV maloniai kviečia visus į parodos „Lietuva: kultūra ir istorija“ atidarymą. Renginys vyks penktadienį, spalio 23 d., 6 val. v. Lietuvos Respublikos ambasadoje (2622 16th St., NW, Washington, DC 20009). Po oficialaus atidarymo vyks lietuviškos vaišės ir trumpas muzikinis pasirodymas. Norintys dalyvauti iki spalio 22 d. prašomi registruotis: leonas.garbacauskas@ltembassyus.org.

◆ **Spalio 24 dieną 10:30 val. r.** arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ apsilankys Gedimino lituanistinėje mokykloje (St. Andrew Lutheran Church 10 S. Lake St. Mundelein, IL 60060), kur susitiks su mokiniais, mokytojais, tėveliais ir JAV LB Waukegan-Lake County valdybos nariais.

◆ **Spalio 24 dieną 12 val. p.p.** arkivyskupas S. Tamkevičius, SJ aukos iškilmingas šv. Mišias Mundelein seminarijos Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo koplyčioje, 1000 East Maple Ave., Mundelein IL 60060). Po šv. Mišių seminarijos konferencijų salėje – agapė (vaišės), kur susitiks su arkivyskupu, pabendrausite tarpusavyje, pasidžiaugsite šokių kolektyvų „Laumės“ ir „DanceDuo“ programėle. Bilietus (10 dol. asmeniui) galima įsigyti šeštadieniais Gedimino lituanistinėje mokykloje. Kreiptis į tėvų komiteto pirmininkę Beatą Ivanauskienę (tel. 847-668-1731) arba mokyklos direktorę Violetą Rutkauskienę (tel. 847-244-4943). Registraciją atliks ir JAV Waukegan Lake County LB valdybos narės Dalia Skripkauskienė (tel. 847-855-

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Dariaus ir Girėno skrydžio 75 metų sukakties komitetas sveikina „Draugą“ šimtmečio gyvavimo proga! Linkime sėkmės dar 100 metų gyvuoti! – Algimantas Barniškis, Ernestas Lukoševičius ir Vilija Vakarytė.

5606) ir Rūta Martusevičienė (tel. 847-949-1317).

◆ **Spalio 24 d. (šeštadienį) 6:30 val. v.** Lietuvių dailės muziejuje, PLC, visus kviečiame į susitikimą su Kau-no arkivyskupu metropolitu Sigitu Tamkevičiumi, SJ ir Vilniaus universiteto docente, bažnyčios istorijos daktare Irena Vaišvilaite. Meninę programą atliks Kęstutis Daugirdas. Dėl išsamesnės informacijos skambinkite tel.: 708-691-9674.

◆ **Vėlinių susikaupimo apeigos** įvyks **lapkričio 1 d.** (anksčiau „Drauge“ skelbta netiksliai data, atsiprašome), sekmadienį, 1 val. p. p. prie Įsteigėjų paminklo (111 ir Pulaski gatvių sankryža Čikagoje). Apeigas rengia Šv. Kazimiero kapų sklypų savininkų draugija. Religines apeigas aukos kapinių direktorius Jonas Kuzinskas. Dalyvaus šauliai. Pagerbkime savo protėvių ir tėvelių atminimą žvakės ir vainiko padėjimu. Prašome kuo daugiau dalyvauti.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆ **Spalio 25 d., 4 val. p. p.** Church of the Cross bažnyčioje (13500 Freshman Lane, Fort Myers, FL 33912) bus aukojamos lietuviškos šv. Mišios. Mišias atnašaus kunigas B. Telaišis ir Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos provincijolas brolis kunigas Astijus Kungys. Mišių metu vyks trejos krikštynos. Po jų – rengiamos vaišės, kurioms visus kviečia Voldemaras ir Jolanta Gedvilai. Vaišės bus surengtos 12790 Meadow Hawk Dr. (Danforth Lakes), Fort Myers, FL 33912. Visus maloniai kviečia atvykti JAV LB Floridos Pietvakarių apylinkė.

◆ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų rėmėjų** sąskrydis ir mirusiųjų prisiminimas vyks sėselių vienuolyne, Putnam, Connecticut lapkričio 1 d., sekmadienį. 10 val. r. – sąskrydžio šv. Mišios. Posėdis – 11 val. r., pietūs – 12 val. p. p. Mirusiųjų prisiminimas – 1:15 val. p. p. kapų lankymas bei naujų paminklų šventinimas. Po to Mišparai už mirusiųjų vienuolyno koplyčioje. Norinčius dalyvauti prašome iki spalio 27 d. pranešti tel.: 860-928-7955.

Draugo fondas (DF) primena, kad DF narių suvažiavimas įvyks lapkričio 7 d. 9 val. r. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre.

Nuotraukoje – 2008 m. lapkričio mėnesį įvykusio Draugo fondo suvažiavimo prezidiumas. Iš k: Vaclovas Momkus, sekretorė Nijolė Nausėdienė, DF pirmininkė Marija Remienė, „Draugo“ vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitytė, tarybos narys dr. Augustinas Idzėlis ir tarybos narys dr. Algis Norvilas.

Š. m. spalio 2 d., Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV, Washington, DC, įvyko dr. Laimono Briedžio knygos „Vilnius – City of Strangers“ pristatymas. Autorių ir visus apsilankiusius renginyje pasveikino ambasadorius Audrius Brūzga. Į knygos sutiktuves susirinko per 80 Washington, DC lietuvių.

Nuotraukoje iš kairės: knygos „Vilnius – City of Strangers“ autorius dr. Laimonas Briedis, Alina Naujokaitytė, kuri skaitė ištrauką iš knygos, ir Dalė Lukienė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė, pristatiusi autorių vašingtoniečiams.

Ingos Lukavičiūtės nuotr.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
 Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
 Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
 Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
 Valandos pagal susitarimą

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
 Chicago, IL 60629
 (Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
 Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
 Valandos pagal susitarimą

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Penktadienį, spalio 16 d., Prunskių namuose Barrington Hills, IL buvo surengtas priėmimas „Draugo“ 100-mečio pokylio garbės svečiui prof. Vytautui Landsbergiui.

Nuotraukoje iš kairės: dr. John V. Prunskis MD, dr. Terri Dallas-Prunskis MD, teisėja Margarita Kulys-Hoffman, teisėjas Tom Hoffman, Barrington Hills meras Robert Abboud, Patricia Abboud, valstijos atstovas Mark Beaubien, Dee Beaubien, garbės svečias prof. Vytautas Landsbergis, Barrington merė Karen Darch, Lake Barrington meras Kevin Richardson, Lynn Richardson, Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Audrius Brūzga.